HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Sene 12 — No. 4028 | Yazi işleri telefonu: 20203 | PERŞEMBE 16 BİRİNCİTEŞRİN 1941 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı 5 kuruş

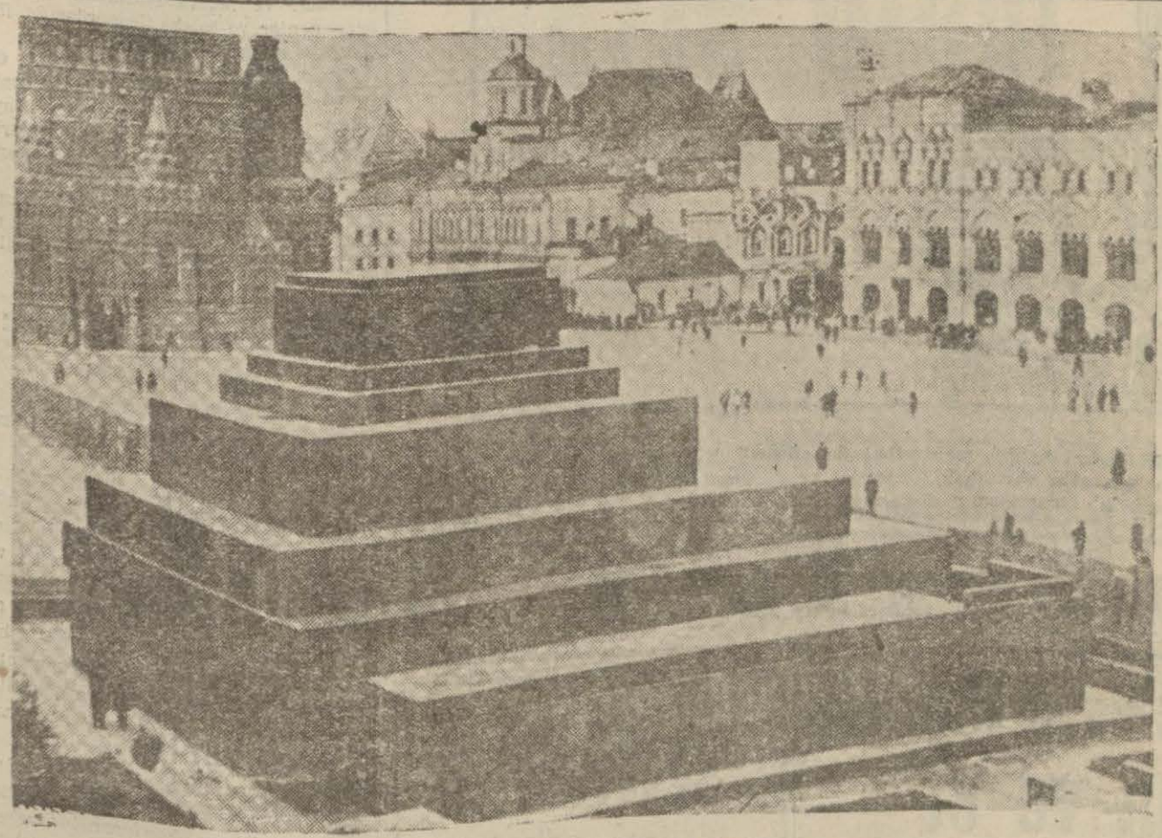

Başka bir yere nakledildiği bildirilen Leninin Moskovadaki mezarı

Türk - Alman ticaret anlaşmasının esasları

Menemencioğlu anlaşma hakkında izahat veriyor

İhraç maddeleri arasında hububat yok

Türkiyeden Almanyaya ve Almanyadan Türkiyeye ihraç edilecek mallar nelerdir?

Serbest ticaret denilen ikinci şekilde devlet dairelerinin rüchan hakkı yoktur

Ankara 15 (Hususi) — Almanya ile aktedilen ticaret anlaşmaları hakkında Numan Menemencioğlu şu izahatı vermiştir:

Ticaret anlaşmaları Millet Meclisince kabul ve tasdik edildikten sonra, neşredilmek usuldendir. Bununla beraber Alman anlaşmasının umumi hatları üzerinde ve bilhassa merak edilen kısımları hakkında malûmat verebilirim.

Anlaşmalar mer'iyete girdi

Akdettiğimiz vesikalar imza tarihi olan 9 İkteşrin günü mer'iyete girmiştir. Hükûmet 3970 sayılı kanunun verdiği salâhiyete müsteniden imza edilen anlaşmaları derhal mer'iyet mevkiine koyacak bir hükmü kabul etmiştir. Ve böylece kanuni merasimi gene tabii seyrini takib etmek ve kat'i mer'iyet Büyük Millet Meclisinin tasdikinden itibaren vuku'a gelmek üzere anlaşmaları tatbika başlamıştır.

Anlaşmanın esasları

Size imza edilen mukavelelerin bir şemasını yapayım, evvelâ hâkim iki prensibi söyliyeceğim:

Numan Menemencioğlu

1 — Mübadelenin fiil olması.

2 — Türk ve Alman mallarının gerek nakdi kıymetlere, gerek her iki memleket için haiz oldukları iktısadi kıymetlere mütemadi bir teadül ve tevazün dairesinde mübadele edilmesi. Bu iki esaslı nokta bütün mukavelenin nâzım prensibleri addolunabilirler.

İzah edelim: Kliring usulünde filvaki mübadeleler, gene söyliyeceğim veçhile, fiilidir. Fakat bu bütün bir devre mübadelelerinin sonunda ve tasfiyesinde tahakkuk eder Türk - Alman anlaşmasında ise her iki taraf bugünkü şartların daha pratik bir usulü istilzam ettiğine kanaat getirmiş olduklarından malların zaman ve mekân itibarile her an fiil olmasını kabul ederek hesabları Türkiyeye Alman mallarının ithali ve Türkiyeden Türk mallarının ihracı esasına istinad ettirilmişlerdir.

İkinci prensibi izah etmek için mu-

(Devamı 5 inci sayfada)

Bu sabahki haberler

Son Sovyet tebliği

Tebliğ: "Merkez cephesinde vaziyet vahimdir,, diyor

"Bütün Sovyet şehirlerinde eli silâh tutan her erkek asker oldu,,

Moskova, 16 (A.A.) — 15 Teşrinievvel tarihli Sovyet akşam tebliği:

14-15 Teşrinievvel gecesi merkez cephesinde vaziyet vahamet kesbetmiştir.

Almanlar mühim miktarda tanklar ve motörlü piyade kuvvetlerile harekete geçmişler ve cephenin bir kesiminde Sovyet müdafaalarını yarmışlardır. Sovyet kıt'aları düşmanın ileri harekatine karşı kahramanca mukavemet etmekte iseler de düşmana ağır zayiat verdirerek gerilemek mecburiyetinde kalmışlardır.

13 Teşrinievvelde 36 Alman tayyaresi tahrib edilmiştir.

11 Sovyet tayyaresi kayıbtır. 15 Teşrinievvelde Moskova üzerinde 9 Alman tayyaresi düşürülmüştür.

2 haftadanberi bütün Sovyet şehir ve kasabalarında eli silâh tutan bütün erkekler askeri talim ve terbiye görmektedirler.

Moskova cephesinde Rus hattı yarıldı

Londra, 16 (A.A.) — Almanların Moskovaya karşı ileri hareketleri en şiddetli bir safhaya girmiştir. Almanlar Moskova cephesinde bir mıntakada Rus hatlarını yarmağa muvaffak olmuşlardır. Dün Moskovanın vaziyeti daha ciddi bir hal almıştır.

(Devamı 5 inci sayfada)

Vişiye göre:

Merkez cephesinde Sovyet fırkaları silâhlarını bıraktılar

Vişi, 16 (A.A.) — H. O.: Sovyet Rusyadaki harb vaziyeti hakkında Havas-Ofi askeri muharriri şunları bildirmektedir:

Alman taarruzu her iki cenahtan ilerlemeler kaydetmektedir. Alman cenahları Moskova - Leningrad demiryolu üzerinde bulunan (Tver) Kalinine ve Taganroga varmışlardır.

Merkezi cephede bakiye Rus fırkaları silâhlarını terketmişlerdir. Bu hal Moskova etrafındaki hâdiseler üzerinde tesir icra edecektir.

MOSKOVA TAHLİYE EDİLİYOR

Sovyetler iki Polonya tümenini cepheye sürdüler

Alman kıt'aları Moskovanın dış müdafaa hattına yaklaştılar

Londra 15 (A.A.) — United press. Londra askeri mahfellerine gelen haberlere göre, Ruslar Moskovanın batısında sıkı duruyotlar. Fakat Almanlar, Kalinin bölgesinde, silindir gibi hamlelerinde arazi kazanıyorlar.

Almanlar ayni zamanda Harkof - Moskova demiryolu üzerinde de ilerliyorlar.

Askeri mütehassıslar, Rus kayıblarını, esirler de dahil olmak üzere üç milyon, Alman kayıblarını ise iki milyon tahmin ediyorlar.

Propaganda perdesi altında

Moskova meydan muharebesi kalın bir propaganda perdesi arkasında devam edip gitmektedir. Bu muharebenin nasıl bir inkişaf göstereceği bu sebebden dolayı belli değildir.

Bu perdenin arkasından görü -

(Devamı 5 inci sayfada)

Alman tebliği

Brianskta muharebe sona ermek üzere

"560 bin esir alındı, 888 tank ve 4133 top ya tahrib veya iğtinam edildi,,

"3 binden fazla kamyon tahrib edildi,,

Berlin, 15 (A.A.) — Alman tebliği, Briansk ve Viasma meydan muharebelerinin sonu yaklaşmaktadır. Bugün Briansk'ın şimalindeki cephede çember altına alınmış olan düşman kuvvetleri Alman kuvevtleri tararından mğlûb edilmiştir. Alman kuvvetleri düşmana kanlı zayiat verdirmiştir.

(Devamı 5 inci sayfada)

Örfî İdare Komutanı Ankaradan döndü

Örfî İdare Komutanı Ali Rıza Artunkal bu sabahki Ankara ekspresile şehrimize dönmüştür.

"Artık Rusyanın akıbeti taayyün etmiştir,,

Alman propağanda Nazırının sözleri

Berlin, 15 (A.A.) — Stefani: Propaganda nazırı Göbels nazi idare adamlarının yptıkırı bir toplantıda «harb henüz bitmemiş olmakla beraber artık Sovyet Rusyanın akıbeti ta

(Devamı 5 inci sayfada)

Amerika Bahriye Nazırına göre:

Ruslar bütün kış dayanabilecekler

Albay Knox, Amerikan ticaret gemilerinin silâhlandırılacağını söylüyor

Londra, 16 (A.A.) — Amerika bahriye nazırı albay Knox, dün gece vermiş olduğu beyanatta Rusların bütün kış boyunca dayanacaklarına kani bulunduğunu söylemiştir.

Knox sözlerine Amerikan petrolunun Vladivostok yolu ile naklinden dolayı şimdiye kadar hıçbir müdahaleye maruz kalınmadığını da ilâve etmiştir.

Albay, Amerikan ticaret gemilerinin silâhlandırılacağını ve bu silâhların hususi adamlar tarafından kullanılacağını beyan etmiştir.

Ruslar Viazmada neden mağlûb olmuşlar?

Esirler mağlûbiyete Alman topçusunu sebeb gösteriyorlar

Vişi, 16 (A.A.) — H. O.: Sovyet hududundan gelen haberlere nazaran, Rus esirleri Viasma mıntakasındaki Rus mağlûbiyetini intaç eden başlıca âmillerin Alman topçusunun endahtı ile Stuka tayyarelerinin hücumları olduğunu söylemektedirler.

Almanların bu mıntakaya yerleştirmiş oldukları azim mik'arda toplarla geniş bir sahayı müthiş bir bombardımana tâbi tutmuşlardır. Esirler bazı defa yüzlerce topun üç kilometrelik sahayı taramakta olduklarını ilâve etmişlerdir.

Askerî vaziyet

Ruslar Moskovayı müdafaaya kalkışmakla çok tehlikeli bir iş yapmış oluyorlar

Fakat müdafaadan vaz geçerlerse terkedecekleri saha Sovyet Rusyanın en kesif nüfuslu, en zengin bir sahası olacaktır. İşte içine girdikleri büyük çıkmaz da bu suretle vücud bulmaktadır

Yazan: Emekli general K. D.

Dünkü yazımızda Viasma ve Briansk sahasındaki imha işinin Alman kuvvetleri tarafından ilerletilmesi nisbetinde Moskova etrafındaki muharebelerin otomatik ve tabii bir şekilde daha ziyade şiddetleneceğinden bahsetmiştik. Hâdiseler, bahsimizi teyid etmektedir. Filhakika evvelisi gün denberi bu imha işinin bilhassa Viasma bölgesinde son safhasına girmiş bulunduğu, Briansk mıntakasında mahsur Sovyet kıt'alarının çözülmelerinin dahi düşmanda devam eylediği ve bu iki muazzam meydan muharebesinde Alman kıt'aları tarafından alınan esir miktrının 500 bini geçmiş olup mütemadiyen de artmakta olduğu Alman başkomutanlığının 14 Birinciteşrin tarihli hususi tebliğinde bildirilmştr.

Sovyet ordusunun başkomutanlığı vazifesini ifa eden Sovyet müdafaa komitesinin bugün en büyük kaygusunun, sevkulceyşi manevralardan ziyade Mareşal Timoçenko'nun elinde kalmış olan kuvvtlere Sovyet ordusunun son ihtiyatlarını da bir müdafaa cephesi kurabilmeğe gayret etmek olduğu görülmektedir. Sovyet müdafaa komitesi, Sovyet Rusyanın kalbi ve dimağı mesabesinde olan Moskovnın terkini bir türlü hâvsâlâsına sığdıramadığı gibi Sovyet radyosu da ya hep, ya hiç nazariyesine tâbi olarak: «Zafer veya ölüm» diye bağırmktadır ve bu gürültülü heyecân ârâsında yâpılması gereken mühim ve hayatitedbirler unutulmakta ve ihmal edilmektedir. Bu tedbirlerden bi tanesi de bütün komuta kademelerince her vaziyette, vazife icabile yapıl-

(Devamı 6 ncı sayfada)

Fiat mürakabe komisyonu bugün odun ve et meselelerini görüşecek

Bir odun deposunda faaliyet

(Yazısını 2 nci sayfada bulacaksınız)

Hergün

Almanyanın Mütareke istediği Şayiaları nereden Ve niçin çıkarılıyor?

Ekrem Uşaklıgil

İki gündenberi Avrupanın muhtelif şehirlerinde yeni bir rivayet dolaşıyor. Deniliyor ki:

— Almanya şark seferinde kuvvetinin derecesini gösterdikten sonra artık sıranın sulha geldiğini düşünmiye başlamış, bu maksadla zemin arama teşebbüslerine girişmiştir.

Almanyanın Rusyaya bir mütareke teklifinde bulunduğu rivayetinin kaynağı gibi, bu rivayetin kaynağı da Londradır.

Almanlar ilk rivayeti olduğu gibi bu rivayeti de yalanlıyorlar.

Berlinden İsviçreye çekilen bir telgrafa bakılırsa:

«Mütemadiyen Almanya tarafından mütareke teklifinde bulunulmuş olmasından bahsedilmesi hariciye nezareti mahfellerinde Londra hükûmetinin için de bulunduğu nazik vaziyetin bir neticesi addedilmektedir.»

Berlinin düşüncesine göre:

«Alman ordularının Rusyada kazanmakta oldukları muvaffakiyetle karşısında İngiliz milletinin gösterdiği reaksiyon, Rus mukavemetini haddinden fazla izam etmiş olan İngiliz nazırlarının hoşlarına gitmiyecektir. Mütareke talebi rivayetleri bu reaksiyonları önlemek için Alman muvaffakiyetlerinin derecesini halk nazarında küçültmek maksadile ortaya atılmıştır.»

Berlinin bu rivayetleri bu şekilde tefsir ve izah etmesine mukabil Londranın nasıl karşıladığını pek iyi bilmiyoruz, öyle görünüyor ki, Londra, yahud da Londra ile alâkalı kaynaklar bu bahis üzerinde şimdilik susmayı mürecah görmüşlerdir. Eğer Berlinin iddia ettiği gibi bu rivayet gerçekten Londra mahfelleri tarafından işaa edilmiş ise, bu hareket tarzının, Berlinde düşünüldüğü gibi münhasıran İngiliz milleti önünde Alman muvaffakıyetlerini küçültmek hariçinde bir başka sebeb ve saiki da olabilir. Bu sebeb ve bu saik Almanyanın değil, fakat Rusyanın bir mütareke talebini derpiş edip etmediğini iskandil etmek lüzumudur. Zira İngiltere, Almanyanın gayesine ermeden önce Rusya ile bir anlaşmıya teşebbüs etmiyeceğini bilir, Almanyanın uzun bir yıpratma harbine dayanmak için Ukraynayı ve Beyaz Rusyayı ele geçirmiye muhtaç olduğunu, daha çok yakın bir mazide Londra matbuatında defaatla yazmış, müdafaa etmiştir. İngilterenin anlamak istediği bir nokta varsa o da Almanyanın Rusyaya mütareke teklif edip etmiyeceği değil, Rusyanın böyle bir talebde bulunup bulunmıyacağıdır. Nitekim Londra bu maksadında muvaffak olmuş olacak ki, Sovyet Rusya namına söz söylemiye salâhiyetli olan zat bu rivayetleri tekzib ederken:

— Sovyet Rusya için bu muharebenin bir ölüm dirim harbi olduğunu ve Rusyanın zaferi elde edinciye kadar muharebeye devam edeceğini söylemiştir.

Görülüyor ki, mütareke istenildiği rivayetleri ile Rusyanın hakiki düşüncelerini anlamak maksadı güdülmüş ise maksad hâsıl olmuştur. Esasen bizce bu endişe biraz da lüzumsuzdu, filhakika, harb vaziyetlerinin müsaid zamanlarda alınmış kararlar üzerinde ne derece tesir edeceği bilinemezse de Sovyet Rusya için devlet namına söz söylemiye salâhiyetli sözcünün söylediğinden farklı bir tarzı hareket ihtiyarı mümkün değildir. Zira harbeden İmparatorluk Rusyası değil, Sovyet Rusyadır. Sovyet Rusya için de muharebenin akibeti bir iktısadi anlaşma, bir toprak meselesi değil, bir rejim meselesidir. Onun içindir ki Rusya muharebeye devam etmiye mecburdur.

Ekrem Uşaklıgil

Fiat mürakabe umum müdürü döndü

Fiat mürakabe umum müdürü Mahmud Seyda şehrimizdeki tetkiklerini bitirerek Ankaraya dönmüştür. Umum müdürün Ankarada yeni fiat mürakabe teşkilâtı üzerinde meşgul olacağı ve bir müddet sonra tekrar şehrimize geleceği haber alınmıştır.

Zehirenerek öldü

Eyübde oturan Fatma adında bir kadın, dün yanlışlıkla ilâç yerine başka bir mayi içmiş ve bu yüzden zehirenmiştir, Todavi edilmek üzere Balat hastanesine naklolunan Fatma bir müddet sonra feci ıztırablar içinde ölmüştür.

Ölüm etrafında adliye ve zabıta tahkikat yapmaktadırlar.

TAKVİM ● 1 inci Teşrin

Rumi sene 1357 — 1 inci Teşrin 8	16 Perşembe Resmi sene 1941	Arabi sene 1360 — Hizir 164

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	Ramazan 24	İMSAK S.	İMSAK D.
6	13		4	34
12	4		11	05

	Öğle S	Öğle D	İkindi S	İkindi D	Akşam S	Akşam D	Yatsı S	Yatsı D
V.	12	00	15	04	17	28	19	01
E.	6	31	9	31	13	—	1	31

Resimli Makale: ≡ Lüzumsuz korku, yersiz cesaret ≡

Fazla korku ile yersiz cesaret ayni neticeyi verir: Muhakeme kabiliyetimiz azalır, görme kabiliyetimiz daralır, kararımız daima yanlış olur.

Hâdiseleri hakiki mahiyetleri ile görmeli, istilzam ettikleri tedbirleri daima ona göre almalıyız: Görmesini ve düşünmesini bilen adam korkmaz, cesaretin lüzumsuzunu göstermez.

Şehir Haberleri

Anadoluya gidecek malları el altından satıyorlarmış

Fiat mürakabe bürosuna fatura kopyesi verdikleri halde sevkiyat yapmıyanlar hakkında takibata geçildi

Bazı kimselerin son zamanlarda muhtelif şekillerde ihtikâr yolları aradıkları görülmektedir. Bu arada bazı toptancı tüccarların fiat mürakabe bürosunun yapmakta olduğu bir muameleyi suiistimal ederek Anadoluya sevkedilecek malları kendilerinde alıkoydukları ve el altından yüksek fiatla ötekine berikine sattıkları görülmüştür. Hâdisenin cereyan tarzı şudur: Komisyon, şehrimizdeki toptancı tüccarlar tarafından, Anadoluya sevkedilen mallr için verilen faturaların birer nüshasını almakta ve bu suretle o malların Anadoluya sevkine müsaade edilmiş olunmaktadır. Ancak bazı tüccarlar sahte fatura tanzim ederek kopyelerini fiat mürakabe bürosuna vermekte, fakat malları mahalline göndermemektedirler. Bu şekilde birkaç fatura yakalanmış ve bunları tertib eden müesseselerin aleyhlerinde takibata geçilmiştir. Bir kalay tacir bu şekilde mühim kalay stoku yapmıştır. Bu tacir hakkında da ayrıca tekibat yapılmaktadır.

Yeni keşfedilen bir seyyareye (Ankara) ismi verildi

Berlindeki Astronomi hesab enstitüsü, İstanbul Üniversite rasathanesi ilmi yardımcısı olup şimdiye kadar üç seyyare keşfetmiş bulunn Dr. Gleissberg'n teklifi ile yeni bulunan seyyarelerden birine (Ankra) isminin verilmesini kabul etmiştir.

Ankara planeti bütün planetler gibi güneş etrafında bir kat'ı nakıs çizer. Ankara planeti güneş etrafında hareket ederken güneşe olan mesafesi mütemadiyen değişmektedir. Bu mesafenin azamisi 469 milyon, asgarisi 341 milyon kilometredir. Ankara seyyaresi 4 yıl 156 günde güneş etrafında bir devir tamamlamaktadır.

Filips müessesesile birçok muhtekirler adliyeye verdiler

Radyo ve elektrik malzemesi satan meşhur Filips müessesesi aleyhindeki ihtikâr iddiası müddeiumumilikeç tahkik edilmektedir. Bu iddiaya nazaran müessese 16 kuruşa satılması icab eden kadran lâmbasını 1 liraya satmıştır.

Hâdise fiat mürakabe komisyonuna ihbar edilmiş, komisyon işi tetkik ettikten sonra tahkikat dosyasını adliyeye sevketmiştir. İddia etrafındaki adli tahkikata müddeiumumi muavinlerinden Edip el koymuştur.

Geçtiğimiz Amerikan kundura mağazası da 960 kuruşa satılması icab eden bir kadın ıskarpinini 10 liraya satmış, mağaza sahibi ihtikâr suçundan adliyeye verilmiştir.

Bunlardan başka birçok kasab, peynir taciri, makarna ve şehriyeci de ihtikâr yaptıkları anlaşılarak adliyeye verilmişlerdir. Haklarında tahkikat yapılmaktadır.

Fiat mürakabe komisyonu bugün odun ve et meselelerini görüşecek

Fiat mürakabe komisyonu geçen günkü toplantısında şehrimizdeki odun taçirlerini beyanname ile tabi tutmuştu. Beyanname müddeti dün akşam bitmiş ve bütün depo sahibleri ellerinde odunların çeki miktarını bildirir birer liste tanzim ederek alâkadar daireye teslim etmişlerdir. Odun meselesinin bugün fiat mürakabe komisyonunda tekrar mevzuu bahsedilmesi ve şehrin ilerdeki odun ihtiyacının ne şekilde karşılanacağının görüşülmesi muhtemeldir.

Dün akşama kadar verilen listelerdeki miktarlar tetkik edilecek ve bunun, şehrin ne kadar zamanlık ihtiyacını karşılayabileceği tesbit edilecektir. Eğer bugünkü odun stoku şehrin ihtiyacına kâfi gelmezse, istihsal mıntakalarından daha fazla nakliyat yapılabilmesi için nakil vasıtalarına mazot vesaire temin edilecektir. Bu hususta alâkadarlar Münakalât Vekâletine müracaat için hazırlıklar yapmışlardır. Odun tacirlerinin, şehrin ilerde odun sıkıntısı çekmesi ihtimali bulunduğu hakkındaki iddiaları bu vaziyet karşısında suya düşmektedir. Zira kış mevsimine kadar şehre yapılacak odun nakliyatının durmıyacağı, bu son alınan tedbirlerle garanti edilmiş bulunmaktadır.

Bugün fiat mürakabe komisyonu toplantısında et meselesinin de tetkiki kararlaştırılmıştır. Dün mezbahaya celeb Beyazıd adında biri 2000 koyun sevketmiş ve bunlar şehrin muhtelif kazalarına, ihtiyaç nisbetinde taksim edilmiştir. Bundan sonra artık şehrin et sıkıntısı çekmesine imkân görülmemektedir.

Dünkü ihtikâr hâdiseleri

Dün şehrin muhtelif yerlerinde bazı ihtikâr vak'aları tesbit edilmiştir. Bunlar arasında bir somya yayı ihtikârı en şayanı dikkat olanıdır. 25 kuruşluk somya yayının muhtelif dükkânlarda 200 kuruşa satıldığı görülmüş ve muhtelif yorgancılarda yüzlerce kiloluk somya yayı saklandığı tesbit edilmiştir. Bazı açıkgözlerin de, ihtikâr yapmak maksadile toplu olarak çivi satın almak istedikleri ve kendilerine istenilen miktarda satış yapmıyan ticarethaneleri «İhtikâr yapıyor!» diye fiat mürakabe bürosuna şikâyet ettikleri görülmüştür. Bu gibiler hakkında da takibata geçilmiştir.

İnhisarlar Vekilinin dünkü tetkikleri

Bir haftadanberi şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz dün tetkiklerine devam etmiştir.

Vekil öğleden sonra gümrük muhafaza başmüdüriyetinin levazım ve satınalma âmirliğine gitmiş ve levazım âmirinden izahat alarak daireleri teftiş etmiştir.

3 gömlek 50 liraya satılır mı?

Fiat mürakabe bürosunun Beyoğlu şubesinin faaliyeti çok müsbet bir şekilde devam etmektedir. Bu faaliyetin ilk neticeleri, Beyoğlu semtindeki ihtikâr vak'alarının, bilhassa kumaş, tuhafiye eşyası gibi maddeler üzerinde toplandığını göstermektedir. Dün yapılan ihtikârla mücadele taramasında gömlekçi Zaharyadis'in üç gömleği 50 liraya yaptığı tesbit edilmiştir. Halbuki gömleklerin kumaşlarının maliyetinin 3,5 lira olduğu anlaşılmıştır. Gene Beyoğlunda Umran mağazasının da % 50 kârla satış yaptığı görülmüş ve hakkında zabıt tutulmuştur.

Suad Davaz ailesinin teşekkürü

Tahran Büyük Elçisi Suad Davazın cenaze merasimine bizzat iştirak etmek veya çelenk göndermek lütfunda bulunan dostlarımıza minnet ve şükranlarımızın iblâğı hususunda muhterem gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

SUAD DAVAZ AİLESİ

İSTER İNAN, İSTER İNANMA !

Almanya ile İngiltere arasında bitaraf bir devletin tavassutu ile üç ay devam eden müzakereden sonra ağır yaralı esirlerin mübadelesi için bir anlaşma yapılmıştı. Galiba en ziyade miktar üzerinde çıkan bir ihtilâf üzerine son dakikada suya düştü, şimdi Avam Kamarası merak ederek soruyor:

— Mübadele edilmesi düşünülen esirler arasında «Hes» var mıydı?

Bu suale hükûmet namına cevab veriliyor:

— Hayır, yoktu.

Fakat sual cevab bitmemiştir, gene anlamak istenliyor:

— «Hes» in mübadelesi de istenilmiş miydi?

Gene hükûmet namına cevab veriliyor:

— Hayır, istenilmemişti.

Fakat bir defa «Hes» bahsi açılınca, hemen kapanır mı? Avam Kamarası bu zatın ne ile meşgul olduğunu da öğrenmek istiyor, aldığı cevab «Hes» in muhafızları gibi yemek yediği ve kendisine maaş verilmediğidir. Ve ilâve ediliyor ki, bu bahis üzerinde fazla konuşmak mahzurludur.

Niçin mahzurludur, neden mahzurludur, tabii bilmiyoruz, fakat tahmin ediyoruz ki «Hes» meselesi sulh meselesidir, Rusya meselesidir, İngiliz hükûmetinin şimdilik karıştırmak istemediği mesele de bu meseledir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA !

Olur mu?

Yeni tramvay tarifesi sakattır

Tramvay idaresi, malzeme noksanlığını, depoların birer tramvay mezarlığı haline gelişini gözönünde bulundurarak yeni bir tarife hazırladı. Tarifenin umumi hatlarını münakaşa etmek hem lüzumsuz, hem faydasız. Yalnız yeni tarifenin çok sakat bir noktasına işaret etmek istiyoruz. Beyoğlundan İstanbul tarafına son tramvay 23,30 da kalkıyor. Küçük bir hesab yapalım. İki film gösteren sinemalar, ve Şehir Tiyatroları bu saatten çok geç paydos olmaktadır. Eskisi gibi otobüs bolluğu da olmadığından halk ne yapacaktır? Tarifenin bu kısmının süratle tadili ve Beyoğlundan İstanbul tarafına 24 de de tramvay tahriki icab eder. Saat 23,30 gibi erken bir saatte Beyoğlile İstanbulun alâkası nasıl kesilebilir?

Olur mu?

Üniversite talebesinin paltolarını çalan bir sabıkalı yakalandı

Zabıta dün, son günlerde Üniversiteye dadanan ve bazı talebelerin koridorda asılı bulunan paltolarını aşırmağa kalkışan bir hırsızı yakalamıştır.

Bu açıkgöz, bir hafta evvel mahkûmiyetini ikmal ederek hapishaneden çıkan sabıkalı hırsızlardan Rüştü adında biridir.

Rüştü evvelki gün Üniversiteye gitmiş, üst kat koridorlarda dolaşarak vestiyerde asılı bulunan paltoları aşırmak için müsaid bir fırsat kollamağa başlamıştır. Bu sırada imtihana girmek üzere ayni koridorda bulunan İktısad Fakültesi talebelerinden Nizamettin, Mustafa ve Fehmi paltolarını çıkararak koridordaki askıya takmışlr ve az sonra da imtihan salonuna girmişlerdir.

Cür'etkâr sabıkalı bu vaziyet karşısında bu talebelere aid üç paltoyu askıdan çalarak üstüste sırtına giymiş ve ellerini kollarını sallaya, sallaya Üniversiteden çıkıp gitmiştir.

Paltoları çalınan talebelerin ve Üniversite idaresinin vukubulan müracaati üzerine harekete geçen zabıta dün Rüştüyü, çaldığı paltoları satarken cürmümeşhud hâlinde yakalamıştır.

Konservatuvar icra heyeti takviye ediliyor

Konservatuvar idaresi, konservatuvar icra heyeti kadrosunu 14 kişiden 30 kişiye çıkarmağa karar vermiştir. İcra heyeti için tanınmış san'atkârlar arasından yeni elemanlar alınacaktır.

Maaş emri gelmedi

Devlet memurlarının maaş ve ücretlerinin Ramazan bayramından evvel verilmesi hakkında İstanbul defterdarlığına henüz bir emir gelmemiştir. Fakat defterdarlık maaşın erken verilmesi ihtimalini gözönünde tutarak hazırlıklara başlamış bulunmaktadır.

Yeni tramvay tarifesi

Elektrik, Tramvay ve Tünel işletmeleri idaresi tarafından hazırlanan tramvay seferlerine aid kış tarifesinin tatbikine dünden itibaren başlanmıştır. Bu tarife ile bazı hatlarda tramvay seferleri erken tatil edilmektedir.

Buna mukabil Bebek ile Beşiktaş arasında gece saat 24,30 a kadar sefer yapılacaktır.

Maarif Vekili dün akşam Ankaraya döndü

Şehrimizde bulunmakta olan Maarif Vekili Hasan Âli Yücel dün öğleden evvel teknik okuluna giderek tetkiklerde bulunmuştur. Vekil okulun bütün dershane ve laboratuvarlarını gezmiş, öğretmenler ve talebe ile görüşmüş, ihtiyaçları tesbit etmiştir.

Hasan Âli Yücel öğleden sonra da tetkiklerine devam etmiş ve akşamki trenle Ankaraya gitmiştir. Vekil Haydarpaşa garında Üniversite rektörü, Maarif müdürü, maarif erkânı ve dostları tarafından uğurlanmıştır.

Maarif Vekili cümhuriyet bayramından sonra tekrar şehrimize gelecek ve 31 Birinciteşrinde Üniversitenin açılış merasimine riyaset edecektir.

Cümhuriyet Bayramı hazırlıkları

Cümhuriyet Bayramında yapılacak merasime aid hazırlıklara devam olunmaktadır.

Merasim programını hazırlamakta olan Vilâyet kutlama komitesi, önümüzdeki hafta içinde pragram üzerindeki çalışmalarını bitirecek ve kat'i programı tesbit edecektir.

Diğer taraftan Maarif Vekilliği alâkadarlara gönderdiği bir emirde bütün okullarda Cümhuriyet Bayramından evvel talebeye inkılâb ve Cümhuriyet mevzuları etrafında konferanslar verilmesini bildirmiştir.

Orta okul ve liselerde türkçe, edebiyat, tarih, coğrafya ve yurd bilgisi hocaları talebeye konferanslar vereceklerdir. İlkokullrda da hemen bütün derslerde bu mevzular etrafında konuşmalar yapılacaktır.

Şehrimizdeki orta okul ve liselerin beden terbiyesi öğretmenleri dün Maarif Müdürlüğünde bir topantı yaparak Ankaraya gönderilecek izciler ve mekteblerin Cümhuriyet Bayramına ne şekilde iştirak edecekleri hakkında görüşmelerde bulunmuşlardır.

Şehir Tiyatrosu seyircileri için otobüs

Belediye seyrisefer komisyonu, otobüs seferleri için 1 İkinciteşrinden itibaren tatbik edilmek üzere yeni bir tarife hazırlamaktadır. Bu tarifeye göre bilhassa sinema ve tiyatroların dağılış saatlerinde fazla otobüs tahrik edilecektir. Şehir Tiyatrosu seyircileri için de 6 otobüs tahsis olunacaktır.

40 tramvay daha sefere çıkarılacak

Elektrik ve Tramvay idaresi, Romanyada imal olunan tramvay bandajlarını şehrimize getirmek üzere bir memurunu Romanyaya göndermiştir. Kısa bir zaman sonra 100 bandaj getirilmiş olacaktır. Bandajlar tamamen geldikten sonra 40 tramvay arabası daha sefere çıkarılabilecektir.

Pasif korunma için yapılacak toplantı

Bugün öğleden sonra vilâyette valî muavini Raşid Demirtaş'ın riyasetinde bir toplantı yapılacak ve pasif korunma işlerine aid yeni kararlar verilecektir. Bu toplantıda seferberlik müdürü, polis müdürü, itfaiye, jandarma ve diğer alâkadar daireler mümessilleri hazır bulunacaklardır.

Ne hayırlı «!» kardeşmiş?

Beykozda, Çubukönü sokağında, 11 numaralı evde oturan Mehmedle kardeşi Cemil, dün bir meseleden dolayı kavga etmişler, bu esnada Cemil bıçakla ağabeyi Mehmedi yaralamıştır.

Mehmed, tedavi edilmek üzere Haydarpaşa hastanesine kaldırılmış, cani yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır.

RADYO

PERŞEMBE 16/10/941

7.30: Saat ayarı, 7.33: Hafif müzik (Pl.), 7.45: Ajans haberleri, 8: Hafif müzik (Pl.), 8.30: Evin saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Fasıl şarkıları (kadınlar), 12.45: Ajans haberleri, 13: Fasıl şarkıları, 13.30: Karışık müzik (Pl.), 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo caz orkestrası, 18.30: İncesaz faslı, 19: (Derdleşme saati), 19.15: Radyo caz orkestrası, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Serbest 10 dakika, 19.55: Dünya şarkıları (Pl.), 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Yeni şarkılar, 21: Ziraat takvimi, 21.10: Peşrev, beste ve semailer, 21.30: (Şiir saati), 21.45: Radyo senfoni orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri; borsa, 22.45: Dans müziği (Pl.).

İstanbul borsası

İstanbul borsasının 15/10/941 fiatları

ÇEKLER		Açılış ve kapanış
Londra	1 Sterlin	5.20
New-York	100 Dolar	132.—
Cenevre	100 İsviçre Fr.	
Madrid	100 Peçeta	12.84
Yokohama	100 Yen	
Stokholm	100 İsveç Kr.	30.77
Bir altın lira		25.05
24 ayarlık bir gram külçe altın		352
Esham ve Tahvilât		
İkramiyeli % 5 938		19.55

Çocuklarımızın Sıhhati

Çocuk nezle Oldu!

Yazan: Profesör doktor İhsan Hilmi Alantar

Evet, keyfi kaçtı, ve artık gülmüyor: Çocuk nezle oldu.

Her burun akmasına nezle denir; nezle, yerine ve nezlelinin yaşına göre ya çok ehemmiyetsizdir; yahud çok mühimdir. Yani nezlelide ya burun akmasından başka hiçbir şey görülmez, yahud da çocuğun gösterdiği birçok arazlar arasında burun akması hemen hemen nazarı dikkati celbetmiyecek kadar arka pilânda kalmış olur. Yeni doğmuş veya ilk yaşını yaşayan çocuklarda nezle çok ehemmiyetli telâkki edilmek lâzımdır; çünkü böyle küçük çocuklar hayatlarında nezle mikroblarları ile henüz ilk sefer temasa gelmişlerdir; bundan dolayı kolay alışmadıkları bu mikroblar onlarda yalnız burun akması değil, bununla beraber yüksek ateş gibi, iştahsızlık gibi, ishal gibi, kusmalar gibi, umumi halin bozulması gibi bir takım alâmetler de gösterir ve çocuğun bu halleri arasında nezleden ziyade bunlar nazarı dikkati celbeder. Tabiatiyle tedavi de bunların giderilebilmesini mucib olacak surette tatbik edilir. Bundan başka bu çağlarda nezle birçok ihtilâtları mucib olur; kulak akıntıları, bronşitler, pnömoni yapmalar ilh... buraya girer.

Süt çocukluğu devresinde bu suretle mühim bir yer alan nezle 3-5 yaşındaki çocukluk devresinde hemen hemen bir burun akması ile gelir ve böylece de geçer. Birçok defa burunları akan sokak çocukları görmüşüzdür; bunlara hasta nazarı ile bakılmaz; hattâ onların bazılarının ceblerinde mendil bile bulunmaz. Belki sokağa hımkırırlar veyahud ekseriya hani hindinin kızdığı, kabardığı zaman burnunun önündeki ibik kısmının öne sarkması gibi o sümüklüler de burunlarını çeker, durlar.

Ne çocuk, hattâ ne ana baba çocuklarının nezleli olduğunu merak eder, ve nezle böylece gelir geçer; meğer ki aşağıya, nefes borularına ine... Ancak o vakit bu öksürmelerin, bu bronşitlerin, hani bir hafta evvel gelmiş olan ve hiç farkına varılmamış bulunan, nezle tarafından yapıldığı hatırlanır; fakat bu nezle hafif ve yalnız bulunduğu zaman ne için tedavi edilmemeli de şimdi bütün akraba ve taallûkatı ile beraber olduktan sonra ve geç bir zamanda tedavisine uğraşılıyor; neden? Tedaviye ne kadar erken başlanırsa muvaffakiyet te o kadar emin ve kolay olur; geç tedavi güçtür ve bazan da neticenin meş'um olmasını mucib olur.

Nezle deyip geçmiyelim. Her burun akıntısı böyle adi mikroblar tarafından yapılmış bir nezleden ibaret değildir; başka hastalık mikrobları da nezle yapabilirler. Meselâ yeni doğmuş bir çocuğun burnunun akması hiç te ehemmiyetsiz bir hal değildir; hattâ en ehemmiyetli nezle budur dense doğrudur; çünkü bu burun akması frengili ana babadan doğmuş çocuklarda görülür. O halde yavru da frengilidir ve nezle o müthiş hastalığın bir ârazı olarak bulunmaktadır. Bakınız, bu da nezle... Fakat başka bir türlü nezle... Haydi bunu nadir görülen bir hal diye alalım... Fakat her yaşta çocuklarda görülebilen bir nezle daha vardır ki burundan kanla karışık sümük akması ile bilinir; bu, oldukça müthiş bir hastalığı temsil eder; çünkü kuş palazı mikroblarının burunda oturup iltihab yapmasından ileri gelmiştir.

Bakınız, bir nezleden neler çıktı? Nezle ne kadar ehemmiyet aldı. Adi nezleye ehemmiyet vermiyen ana-baba esas mikroblar tarafından da nezleler yapılabildiğini nereden bilecekler?

Bu son iki hastalığın yaptığı nezle o hastalıkların ancak bir habercisidir; burada nezleyi değil, o hastalığı tedavi etmek ve bu suretle o hastalık iyi olunca nezlenin de iyi olduğunu görmek kabildir. Yalnız bunlar mı ya? Daha nice nice hastalıklar var ki tıpkı adi bir nezle gibi başlarlar. Meselâ grip, meselâ enfluanza, meselâ kızamuk, meselâ boğmaca öksürüğü... O halde bir nezle görülünce yalnız adi ve basit bir nezle değil, belki başka bir hastalığın herhangi ârazı veyahud habercisi olan nezleleri de düşünmek ve ona göre hareket etmek, basiretli bulunmak iktıza eder.

Nezleli çocuk, hele süt çocuğu ne kadar zavallı bir manzara gösterir; yavrucuğun burnu şişmiş, ateşi onu kendinden geçirmiştir; aksırır, esner, meme ememez. Burnu ya akar veyahud akıntı yok, fakat sesi tamamen hım hım gibidir; burun tıkalı olduğu için nefes almakta ağzını kullanır ve güçlük çeker, ağlar, bağırır, acıklı bir hal gösterir. Yatakta kalmak istemez, annesinin kucağına atılmak ister, çocuğun bütün neş'esi kaçmıştır. Yalnız onun değil, bütün ananın babanın, bütün allenin de keyfi kalmamıştır. Belki ilk tedbir olarak çocuğun burnuna evde bulunan bir burun ilâcı damlatılır, belki bir banyo yapılır; fakat derdine çare bulmak, altından başka bir hastalık çıkmamasını temin etmek, çocuğun sıhhatini tekrar elde etmek için hemen bir hekime haber salınır, ve yavrumuz da tedavi olunmağa başlar.

Her çocuk nezle geçirir; fakat içlerinden bazıları sık sık nezleye uğrar. Nezlenin tekrarı ya evin kabahatidir, veyahud çocuğun... Yani çocuğu ya çok giyindirir ve terletirler ve sonra da cereyana bırakırlar; yahud çocuğun nezleye karşı hususi bir istidadı vardır.

Bu istidad bahsini başka bir yazıya bırakarak çocuklarımızı adi görünen ve fakat birçok ihtilâtlara yol açabilen nezleden sakınma yolunu tutalım.

Dedikodulu münakaşa münasebetile

Muhsin Ertuğrul haklıdır

YAZAN
Nusret Safa Coşkun

Celâlettin Ezine, (Hamlet) i hakkı olmadığı halde tenkid ettiği için, Peyami Safa, Muhsinin yarattığı bugünkü Türk tiyatrosunu topyekûn inkâr ettiği için, Nizamettin Nazif, seneler-dir tiyatroya gitmediğini itiraf ettiği halde, Tepebaşı tiyatrosu hakkında gelişi güzel hüküm verdiği için, hattâ dostum ve kapı yoldaşım Halid Fahri, azami bitaraf olmağa çalıştığı yazısında Muhsini yanlış tahlil ettiği için haksızdırlar.

Ben ne Şehir Tiyatrosunun, ne Muhsin Ertuğrulun avukatıyım. Buna ne Şehir Tiyatrosunun, ne de pek çok üstad muharrirleri gölgede bırakan bir kalem kudretine sahib bulunan Muhsin Ertuğrulun ihtiyacı var. Ancak, hayret ve esefle görüyoruz ki, hakikat, emek, kudret, mantık bir tarafa bırakılmış, hislerle bilenmiş kalemler yalın kılıç, bugün iftihar ettiğimiz bir adama ve onun temsil ettiği biricik san'at müessesesine hücum ediyorlar.

Keskin kılıç kullananlar, yanlış hamlelerden sakınmalıdırlar. Kimi şöhrete giden stratejik noktaları keşfetmenin hazzı içinde kendinden geçmiş, kimi eski kuyruk acılarının çıkarılmasına vesile veren bu fırsatın zuhûrile gayz içinde, kimi bir arkadaşlık duygusunun tesiri altında ve günlük fıkrasına katık yapacağı bir mevzu yakalayabildiğinden memnun her şeyi çiğneyerek, realiteyi bombalayarak yazıyor, yazıyorlar.. Müsbet iş gören, eser yaratan, kendi kabuğuna çekilerek bizimle lâübali olmaktan kaçan her adama olduğu gibi Muhsine de düşmanız.

Muhsine hücum edelim. Şahsına hücum etmek için makul sebebler bulduğunu iddia edenler olabilir. Fakat, bir an şahsî düşmanlığın gayzile kendimizden geçerek müsbet bir eseri, yüzümüzü ağırtan bir müessesenin bir salaşın rü'ûbetli sahnesinde feragatkârane çalışarak yetişenleri, bir hademe maaşına birinci sınıf artistlik yapanların haklarını inkâr etmiyelim.

Şehir Tiyatrosunun ne zaman Muhsinin elinden kurtarılacağını soranla-

(Devamı 3/2 de)

GÖNÜL İŞLERİ

Hakikatı anlamanın basit yolu

İzmirde oturan bir genç erkek yakın tanıdığı ailelerden birinin kızına meftun, onunla evlenebilse dünyanın en mes'ud adamlarından biri olacağına inanmıştır, ara sıra bu genç kızla aile muhitinde konuşmak fırsatını buluyor, hafif flört yapıyor, fakat sevilip sevilmediğinden emin değildir, benden de bunu soruyor:

— Anlamak için ne yapmalı?

Genç kızın gözlerine bakmak kâfidir, sualinin cevabını o gözlerde okursun, diyecek oldum. Fakat okumayı bilmek te bir meseledir, onun için fikrimi değiştirerek şöyle diyeceğim:

— Mademki ailece tanışıyor, ara

(Devamı 3/2 de)

"Son Posta,, nın bulmacası: 8- (4)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollıyan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

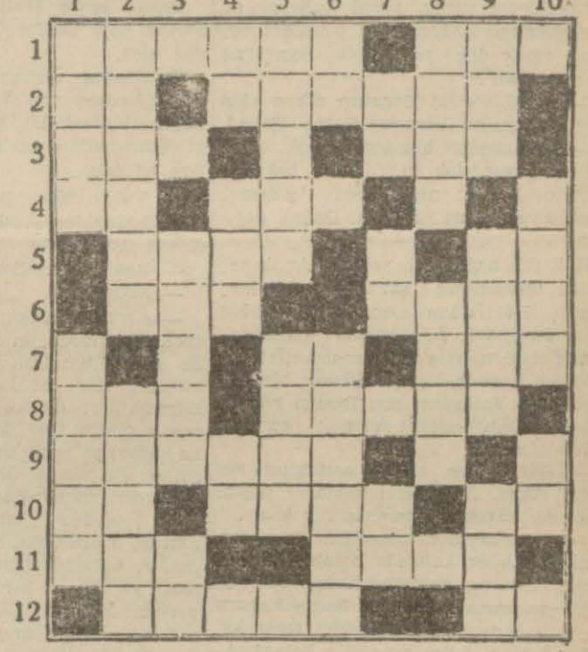

Soldan sağa:

1 — Herkesin tehalükle koştuğu bir yer (6), Gözümüzün komşusu (3).

2 — Toprak oyuğu (2), Undan mamul bir nevi pilâv (6).

3 Mısırda meşhur bir nehir (3), Tarihe karışmış bir ünvan (3).

4 — Vücudumuzda bir uzuv (2), En büyük (3).

5 — Terzilerin ceketlerde kullandıkları bir nevi kumaş (4), Vücudumuzda bir uzuv (2).

6 — Ufağın aksi (3), Deniz kenarındaki bina (4).

7 — Bir renk (2), Farsça bir aded (3).

8 — Kaba kumaş (3), Yemeğe lezzet vern bir nebat (5).

9 — Başa giyilen (6).

10 — Yemek (2), Bir nevi lezzetli yemiş (4), Zaman (2).

11 — Binalarda mevcud bir kısım (3), Meşhur bir harb tâbiri (4).

12 — Bir erkek ismi (5), Sonuna bir (y) ilâve ediniz, bir hayvan yavrusu olur (2).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Vücudumuzda bir yer (4), Yaz sebzelerinden bir şey (5).

2 — Bir ıztırab ifadesi (6), Ekin mahsulü (5).

3 — Askeri bir ünvan (5).

4— Parça (2), Bir erkek ismi (3).

5 — Kuvvetli yumruk (5), Esas manasına gelir (4).

6 — İskambilde mühim bir kâğıd (2), Hekimlerin piri (6).

7 — Gökte bir şey (2), Bir renk (2)

8 — Bir nevi su kuşu (4), Açık, vazıh (4).

9 — Bir nevi deynek (3), Komşu bir millet (4), Yemin (3).

10 — Sersem ve budala (4), Boyun zıddı (2).

Tanıdıklarımdan : Karagözcü Saffet Bey

— 124 —

Benim otuz senelik bir dostum var: Karagözcü Saffet Bey!. Merhum Süleyman Tevfik Beyle beraber ve ondan birkaç sene sonra tanıdığım bu zatın yalnız bir kabahati vardır: Kara gün dostu değildir. Maazallah hapis olduğum zaman; yahud bir felâkete düştüğüm zaman ne kadar mektub yazsam; ne kadar haber yollasam; soğukkanlılıkla şu cevabı verir:

— Çok müstacel işlerim var... İşden gözümü açamıyorum ki a birader. İnşallah bu Pazar kısmet olursa ziyaretine giderim. Yahud daha kolayı, Saffet Babayı aradık; taradık, fakat bulamadık; pusulanı oyuncuların kahvesine bıraktık. Şayed oradan geçer, şayed kahveye uğrar, şayed kahveci de kaybetmeyip te kendisine pusulanı verirse, eşşek değil ya, elbette ziyaretine gelir.. dersin ..

— Bu Nasrettin Hocanın diken ekip borç vermesine benziyor Saffet Baba?.

— Ne yapalım birader, iş çok, işden göz açtığımız yok ki... Ne o beklesin yüreğini üzsün; ne de ben (gidemedim) diye aklımı yorayım. Doğru değil mi?.

Halbuki hiçbir işi yoktur. Artık tekaüde sevkedilmiş san'atkâr (!) lardandır. Dört adım atmak için sekiz defa düşünür?. İşi akşama kadar oyuncuların kahvesinde esnemektir!

Fakat hapisten çıkıp şöyle bir işe başlamağa kalkıştım mı; hemen rüzgâr değişir, Allah selâmet versin; candan arkadaştır ha:

— Saffet Bey, bir iş açıyorum. Bir kâtib lâzım. Akşamları yevmiye peşin. Bira da, şarab da var. İşin yoksa...

— A birader.. iş nerede?.. Sabahtan akşama kadar kahvede bomboş oturuyoruz. Sen ne vakit çağırdın da ben (yok gelemem.) dedim. Senin hatırın şu tatlı canımdan da azizdir. Otuz senelik dostuz. Otuz sene dile kolay!. Adeta bir ömür demektir. Değil mi?.

— Yahu... Bu kadar senedir, aydır mevkufum da bana hiç uğramadın?.

— A birader. Sizin orası bir cehennem. Seksen defa geldim. Kapıcının gönlü olur, kontrolün gönlü olmaz; mal sahibi razı, tellâl razı değil. Kaç defalar geldim. Hep kapıdan geri döndüm.

— Kapıdan geri mi döndün?. Bana içeri bir pusula yollasaydın bari...

— Aklıma geldi. Gelmedi değil Mahmudcuğum amma.. yanıma kâğıd kalem almamışım ki...

Karagözcü bu?. Biraz da benim muavnim ha?. Yalan arar, çabucak uydurur; Mahmud Samin muavini demek her şeye kâfi değil mi?. Hırsızın sermayesi maymuncukla dayak, dolandırıcının sermayesi yalan ile tabanı kaldırıp kaçmak değil mi?.

Zavallı Saffet Baba: O da benim gibi talihsiz...

Bir zamanlar karagöz oynatmış, bir zamanlar: Hokkabazlık yapmış... Bir zamanlar aktör Bürhanettin Beyin peşine takılmış, kapı kapı tiyatro, müsamere biletleri satmışlar. Arasıra da bazı yerlerde maşa ile, bazı yerlerde sopa ile kovulmuşlar.

Nihayet (Ertuğrul Muhsin), (Behzad) acımışlar. Çünkü severlermiş. Darülbedayie almışlar.

Fakat serde Mahmud Saimin muavinliği var. Saffet Baba rahat durur mu hiç?.

Beşiktaşta verilen bir müsamerede (Darülbedayi san'atkârlarından Saffet Beyin idaresinde) kelimesi kullanıldığı için oradan da çabucak pasaportu vize edilmiş...

— Yazık oldu Saffet Bey: dedim: Darülbedayiden çıktığına müteessir oldum doğrusu?.

— Ben hiç müteessir değilim?.

— Neden?.

— Kırk senelik oyuncuyum birader!. Darülbedayiin ilk tesisinde oraya ilk girenlerdendim. Onu biz açtık. Biz kurduk. Biz çabaladık. Biz çalıştık. Bugünküler; dünkülere böyle mi hürmet etmeli?. Darülbedayiin birinci sene defterini açsınlar. İlk sayfaya baksınlar. En başta (Saffet) ismini görecekler. Şehremanetindeki mühendislik vazifemi bıraktım. İstikbalimi yıktım. Darülbedayii kurduk. Biz kurduk ve sahnede bana ya bekçi, ya çoban, ya suspus bir (maiyet) vazifesi veriyorlardı. Bunların bu suretle ezmesile kovması arasında ne fark vardır ki?. Darülbedayiin önünden geçmemiş kimselere (jübile» ler yapılıyor.

Darülbedayiin ilk tesisinde ilk defterinin ilk sayfasında bir (müessis) gibi ismi olan bana ne yapıldı? Ne yapılıyor?. Hiç değil mi?.

★

Zavallı Saffet Baba?.

Onun nerede talihi vardı ki?. Yalnız bana hizmetleri arasında benim birçok işlerimi yakınen bildiği için mahkemelerde daima (şahidlik) etmiştir. Bu iyiliği vardır.

Bir gün Mahmudpaşa mahkemei şer'iyesinde gene şahidimdi.

Kadı efendi sordu:

— Mahmud Saimi nasıl bilirsin?.

— İki elim yanıma gelecek efendim, iyi bilirim.

— Burası musalla taşı değil, (iyi biliriz) sözü musalla taşında olur. Bu meseleye dair ne bilirsin?.

— Nasıl meseleye dair efendim?.

— Mahmud Saim Kızkulesini kiraya vermiş.

— Vallahi haberim yok kadı efendi?

— O halde niçin geldin?.

— Ne bileyim ben?. Celb yollamışsınız geldim.

— ?...

★

Müteveffa (Manakyan) efendi kumpanyası aktörlerinden (Aleksanyan) efendinin Beşiktaş tiyatrosunda bir müsameresi vardı. Birkaç aktör eksilmiş. Aleksanyan koşa koşa bana geldi:

— Mahmud Saim Bey, sen tiyatrocuları seversin. Esasen sen de bir oyuncu demek değil misin?. Biz sahnede oyun oynarız, sen yerde oyun oynarsın. Biz sahnede ağlatır, güldürürüz. Sen yerde ağlatır güldürürsün?.

— Ben orta oyuncusu muyum yahu?.

— Orta oyuncu değilsin amma; İstanbulun ve hattâ bütün Türkiyenin maruf adam kafese komak şampiyonu değil misin?.

Şimdi senden bir ricam var Mahmudcuğum: Beşiktaşta bir (menfaat) veriyorum. Şahinyan hastalanmış; Yervantın da çocuğu ölmüş.

— Ey.

— Saffet Beyle karısı Neclâyı istiyorum.

— Al götür.

— Saffet inad etti. Hem beş liradan aşağı gelmeyiz, hem de parayı peşin alırız, diyor.

Bu rica üzerine müdahale ettim. Fakat Saffet Beyi kandıramadık, beş lirayı alıp öyle gitti. Gitti amma ertesi sabah yazıhaneye suratı bir karış asık geldi:

— Biliyor musun ustacığım başıma geleni?.

— Başına ne geldi?. Parayı peşin alıp öyle gittiniz.

— Başıma gelen şey tiyatrodan gelmedi.

— Nereden geldi ya?.

— Bizim köpek yok mu?.

— (Top) mu?.

— Evet Top... Giderken odaya kapamıştık. Kudurmuş mu, çıldırmış mı ne olmuş. Ne kadar elbise, yatak, yorgan ne varsa hepsini parçalamış. Tabak, çanak hepsini kırmış. Bir de geldik ki odayı yangın yerine çevirmiş. Çıkmış masanın üstüne oturuyor. Beş lira aldık. Sağlam çöpümüz kalmadı. Talihsiz neden güler?. Top bize top attırdı Mahmudcuğum.

★

Bir vakitler üç beş gün böyle yuvarlanırız.. derken benim işlerim, bir rüzgâr eser, mahvolur, yıkılır, haydi ben hapishanei umumiye; Saffet Baba meyhaneye.

İşte talihlerimiz bu: Hani bir şarkı vardır:

Fariğ olmam meşrebi rindaneden!
Yüz çevirmem nafile peymaneden!
Bezmedikçe âlemi mestaneden
Çıkmam _ Allah etmesin _ meyhaneden!.

(Arkası var)

Mahmud Saim Altındağ

Gönül işleri

(Baş tarafı 3/1 de)

sıra buluşuyorsunuz, genç kıza açıkça bir izdivaç teklifi yaparak ailesine müracaat etmeniz için müsaadesini isteyiniz. Müsbet cevab verecek olursa matlûb hasıl olmuş olur. Aksi halde de bu mesele ikinizin arasında kalır, düşünmiye ve tereddüd etmiye lüzum yoktur.

İlâve edeyim ki, aile terbiyesi görmüş, iyi tahsil yapmış genç kızlar bu gibi vaziyetlerde hislerini saklamayı bilirler, ve ancak müsbet bir izdivaç teklifi karşısında hakiki duygularını ifade ederler, tahmin ederim ki sizin için de vaziyet böyle olacaktır.

TEYZE

Dedikodulu münakaşa münasebetile

(Baş tarafı 3/1 de)

ra biz de soralım: Elinizde yerine ikame edebileceğiniz, Muhsinin yarı bilgisine ve yarı kıymetine sahib bir yedek var mı?

Biz ağzımıza geleni söyliyelim de, o niçin sussun? Bir adam ki, memlekette tiyatroyu inhilâlden kurtarmış, anarşileri, san'at ihtilâllerini bastırmış, bu işin bir zaman için muhtaç olduğu sükûnu iade maksadile haklı bir diktatörlük kurmuş... Bunun neticesinde de kazanılanlar gözümüzün önünde... Buna rağmen bir türlü bu adamı sevmiyoruz, sevmek hüsnüniyetini göstemiyoruz. Bir insan olarak, bu adamın bu sinir harbinden galib çıkmasına imkân yoktur. Bir insan olarak onun da hiddetlenmek, bu nankörlüğe isyan etmek, bomboş dağarcıklarile, malûmatfürusluk etmeğe kalkanlara ders vermek hakkıdır.

Mantıkın ambalajını yırtmıyalım, hakikatleri görelim. hislerimize esir olmayalım. Ayıb ediyoruz.

Nusret Safa Çoşkun

Yoksul çocuklara yardım

İlkokul baş öğretmenleri dün öğleden sonra Eminönü Halkevinde bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıda ilkokullardaki yoksul çocuklara yapılacak yardım işleri etrafında yeni kararlar verilmiştir.

— 109 —

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Kocasının buz kesilmiş, kadid yüzünü öpüyor, öpüyor, gözyaşlarile ıslatıyordu.

— Nazan, gittikçe fenalaşıyorum.. ağlama.. vakit geldi artık.. ölmek de güzel şey Nazan.. yaşamak zevkini kaybeden bir insanın azabını düşün.. yalnız kendini değil, etrafını da bedbaht ediyor.. sen.. sen yaşamalı, gülmeli, sevmeli, sevilmelisin Nazan.. sen ne kadar mes'ud olursan ben toprağın altında o kadar müsterih uyuyacağım.

— Yetişir Celil.. dayanamıyorum artık.. boğulacağım.

— Beni bir defa öp Nazan.. ben hep seni sevdim. Seni düşündüm. Bunlar kâfi değil biliyorum. Hayatını paslandırdığım için beni affet..

Karısının elini tutmuş dudaklarına götürmüştü.

— Nazan sana vasiyetim şudur. Sedad.. Sedadı bulacaksın. Çekmecemde ikinize yazılmış vasiyetnamem var. Bütün servetim sizindir. Eğer, seninle hayatını birleştirmek istemezse.. servetin dörtte birini ona terkedeceksin. Fakat, zannetmem bunu., o da seni seviyordu. Sevmese gitmezdi. Sedad.. benim dürüst, temiz delikanlım.. ölürken onun ismini andığımı söyle Nazan., birbirinize lâyıksınız.. haydi bana vadet.. vadet ki, onunla evleneceksin..

Genç kadın azab içinde kıvranıyordu. Gözyaşlarını göstermemek için başını çevirmişti.

— Bekliyorum Nazan.. son nefesimi müsterih olarak vereyim.

Ne söyliyebilirdi, ne söylemeliydi? Ya birdenbire verilecek muvafakat cevabı. onu üzerse.. bu cevablar, Celili bütün şüphelerinin hakikat olduğu neticesine götürürse?.

— Nazan.. ölüyorum!.. Boğazımı sıkıyorlar. Nefes alamıyorum. Seni göremiyorum artık.. melekler beni kucaklarına alıyorlar. Sims'yah bir hayal var karşımda Nazan.. Azrail karşımda, beni çağırıyor.

Celil Bey, kendini kaybetmişti. Şiddetli bir buhran geçiriyordu. Ağzından kırık dökük kelimeler çıkıyor, nefes alamıyor, yüzü morarıyordu.

— Sedad.. Nazan.. cevab!..

Rüzgâr pencerelere vuruyor, köşk sarsılıyor, köpekler uluyordu. Genç kadın, çıldıracaktı. Bağırmak, haykırmak, saçını başını yolarak, dışarı fırlamak, fırtınanın, boranın içine karışarak, koşmak, koşmak, tıkanıncaya kadar koşmak istiyordu.

Kapı açılmış, ihtiyar kadın içeri girmişti. Sofadan gelen rüzgârla elindeki idare lâmbası birdenbire sönüverdi. Nazan kucağına atılmıştı onun..

— Celil.. Celil gitti..

Diye bağırarak yere yıkıldı.

Süt anne, ayaklarının dibine serilen genç kadını, kaldırmağa çalıştı. Fakat o taş kesilmiş vücudile bitkin bir vaziyetteydi. Kaldırmağa kuvveti yetmedi.

Yatağın kenarına yaklaştığı zaman, Celil Beyin göğsü yükselmiş, hırıltılı bir nefesle tekrar boşluğa gömülmüştü.

Bu arada gözleri açılır gibi olmuş fakat iki yana kaymış ve ebediyen kapanmıştı. Başından beyaz örtüyü çıkardı. Gözlerinden mütemadiyen yaşlar akıyordu. Yere yıkılmamak için fevkalbeşer bir kuvvet sarfederek, başörtüsünü katladı, çenesini bağlarken hıçkırarak..

— Zavallı evlâdım! Diye inledi. ben dururken niçin sen?.

Ellerini kaldırdı. Yüksek sesle Kur'an okuyordu. Rüzgâr gittikçe artan bir savletle etrafı birbirine katıyor, köşkün damından kiremitlerin, saçaklardan kopan tahtaların çıkardığı sesler, yerlere yatan ağaçların korkunç uğultusuna karışıyordu.

- B -

Sedadın defterinden..

(......) de nahiye müdürüyüm.

Günler, haftalar, aylar, hattâ seneler ne çabuk geçti.

Elime almıya ürktüğüm defterime, şu uğultulu gecede, patlamak üzere bulunan bir bombanın karşısında imişim gibi, korka korka, dakikalarca baktım.

(Arkası var)

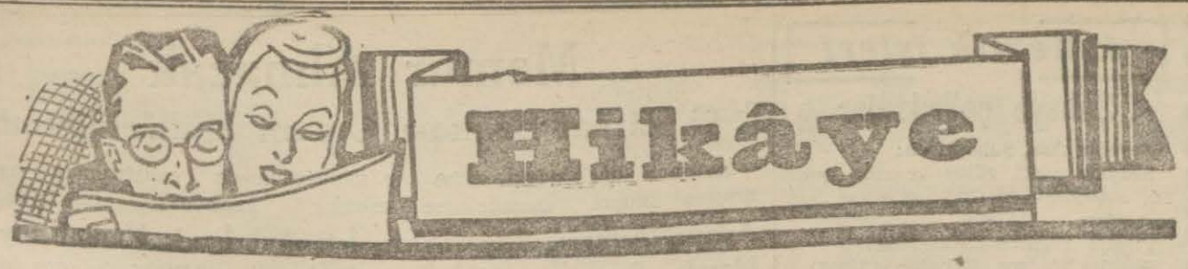

CASUS

Yazan: Helen Simpson **Çeviren: İrfan Konur**

Dünkü kısmın hülâsası:

Bir İngiliz kızı Fransada küçük bir şehirde birkaç günlük tatilini geçiriyor. Sonuncu günü hareket ederken odasında bir film bobini buluyor, biraz sonra da karyolanın altında bir cüzdan gözüne çarpıyor. Derhal hatırlıyor ki o gece küçük şehirde bir casusun takibi sebebile birçok gürültüler olmuştur ve bobin ile cüzdan bu casus tarafından açık penceresinden içeri atılmıştır. Genç kız bu işe karışmamak için bulduklarını haber vermekten vazgeçiyor. Bobini bir hatıra olmak üzere bavuluna atıyor, çıkıyor.

İstasyonda treni beklerken sabahki telâş arasında, eski otellerin kapısına iki sıfır yazmak suretile isimsiz bıraktıkları yere uğramağı ihmal ettiğini hatırlıyor. Derhal istasyonda «Kadınlar» levhasının bulunduğu tarafa gidiyor, bir gazete alarak bunun bir yaprağı ile söylenemez temaslardan korunmak imkânını buluyor. Çıktığından biraz sonra da iç kişi kendisine yaklaşıyorlar, onları takib etmesini söylüyorlar.

Genç kız pasaportunu göstermek arzusile bavulunu açtığı zaman bobin meydana çıkıyor. Bunun üzerine hakkındaki şüpheler daha fazla artıyor, kendisini karakola götürüyorlar. Sabahki hâdiseyi olduğu gibi anlatıyor. Ona niçin cüzdanı ve bobini bulduğu zaman hükûmeti haberdar etmediğini, bu şüpheli şeylerden birini, niçin memleket dışına çıkarmak istediğini soruyorlar.

(Hikâye devam ediyor)

Miss Charters çay partilerinde parlamak hususundaki arzusuna dair tamamile haklkate mutabık bir itirafla bunları izah etti. Söylediği şeyler o anda kendisine bile garib ve tuhaf geliyordu. Fakat Fransızların psikoloğ bir millet olduklarına ve yabancı olmak itibarile sıkıntıda olan kadınlara karşı iyi kalbli ve hüsnüniyet sahibi bulunduklarına dair bir fikri vardı. Müstehzi adam dinledi dinledi ve bir an düşündükten sonra:

— Maalesef Madmazel, dedi, bütün bunlar tatminkâr değil. Taharri edilmeniz lâzım.

Mürebbiyesinin dizlerinde öğrendiği Fransızca, memurun kullandığı bu kelimeyi ihtiva etmiyordu. Ve yanında birdenbire peyda olan siyahlı bir kadına refakat ettiği sırada bile hâlâ memurun ne demek istediği hakkında sarih bir anlayışa sahib bulunmuyordu. Diğer yanında da bir polis olduğu halde beraberce, fare kokan bir odaya ilerlediler. Polis kapıyı üzerlerine kapadı. Siyahlı kadın kısa bir emir verdi ve Miss Charters dehşetli bir korku içinde, soyulacağını anladı.

Miss Charters'in ilk gençliğinde en sevgili hulyası olan muztarib fakat müessir bir şekilde büyük üniforma ile şehadet, sonradan bir tersine dönüşle tahakkuk ediyordu. Şimdi anlıyordu ki ıztıraba tahammül etmek, tecavüze tahammül etmekten daha kolaydı. Bu arada, gerek idrakin ve gerekse hicabın şakaklarında husule getirdiğ darabat arasında, bir tek düşünce, kirli tren yolculuğunu düşünerek o sabah temiz çamaşır giymemiş olduğunun tahatturu, bütün varlığına hâkim bulunuyordu.

Siyahlı kadın sanki soyunmasına yardım edecekmiş gibi ellerini kalçalarından çekti. Dışarıda polis içeri girmek için dönüyormuşçasına bir hışırtı oldu. Hafif bir sayha ile Miss Charters düğmelerini çabuk çabuk çözmeğe ve çeşidli elbiselerini çıkarmağa başladı. Elbiseler düştükçe siyahlı kadın onları usta, bir trikotajcının parmakları kadar faal parmaklarile araştırıyordu. Nihyet Miss Charters çırılçıplak, masumiyetini müdrik, fakat bunu zayıf bir müdafaa vasıtası telâkki ederek, idraklerin en hafifini yazlık elbiselerin en hafifile değişmeğe âmade, kaldı

Siyahlı kadın işinin ehli idi. Çorapları yukarı kaldırarak ışığa tuttu ve kosreleri mıncıkladı. Nihayet mutmain bir halde, Miss Charters'in titreyen gövdesini yavaş yavaş döndürerek son bir göz attı. Artık dışarıya çıkma kelimelerinin ağzından çıkması lâzımdı. Fakat onun yerine Miss Charters arkasında bir soluma duydu. Bir anlık sükûttan sonra menhus bir kelime çıktı: «Nihayet!»

Siyahlı kadın kapıya koştu ve seslendi. Miss Charters polisin cevab vermesindeki heyecanı ve çizmelerinin koridorda koşarken şıkırdayışını duydu. Muhayyilesi bunu anlamak için çabalıyordu. Niçin? Ne? Siyahlı kadın 1793 ihtilâl günlerinden kalma bir sırıtışla:

— Şimdi güzelim, dedi, Madmazelin kabaeti üzerine yazılmış olan güzel mesajın ne olduğunu öğreneceğiz.

Müteakib birkaç saniye, uyuyan bir insanın rüyasını bildiği, ondan kurtulmak istediği ve gene de uyanma saatini beklemek için tahammül ettiği zamanki gibi bütün ağırlığıile bir kâbus gibi geçti. Siyahlı kadına bir de mavi elbiseli yardımcı kadın verilmişti. Biri görebildiği harfler seçmeğe çalışıyor, diğeri, haberlerini arkalarına tabeden casusların şu hünerliliğine karşı homurdanarak seçilen harfleri yazıyordu. Bununla beraber Miss Charters'in yaşına ve pasaportuna hürmeten biraz itidal ve nezaket göze çarpıyordu. Polisler yarı açık kapının dışında duruyorlardı; dışarıdaki müthiş gürültüye rağmen tehdidkâr bir söz duyulmuyordu. Kadınlar bu keşifleri hakkında Miss Charters'in verdiği farazi izahatı inan maksızın ve yamak zahmetine katlan maksızın, sadece işittiyorlardı.

Nihayet mesaj kopye edilmişti. İnce baskı bulaşmasın diye oturmasına müsaade etmiyen siyahlı kadının tarzı hareketine mukabil mavili kadın Miss Charters'e merhameten elbiselerini iade etti. Bir polis yanında ve iki arayıcı arkasında olduğu halde, yanak kemikleri pembe ve bu pembeliğin bütün vücuduna yayıldığını hissederek Miss Charters bir kere daha masasının arkasındaki memurun karşısına çıktı. Kopye kendisine verilmişti. Onu evvelâ bir büyültücü adese ile, sonra bir aynanın yadımile tetkik etti. Polisler ve arayıcılar taliin bir cilvesi olarak ellerine tevdi edilmiş olan Fransanın bahtını görmek için ileriye doğru uzanmışlardı. Büyük harflerle yazılmış kısmı okudular:

«Ve şimdi, karanfil çiçeği hapları sayesinde çalışmak hevesim tekrar yerine geldi»

Memurun gözleri faltaşı gibi açıldı. Katlanmış duran ve üzerinde eldivenleri bulunan günlük gazetesini kaparak, bir Miss Charters'e, bir de arayıcılara baktı; gazeteyi yırtar gibi açtı ve aramağa koyuldu. Yedinci sayfada aradığını bulmuştu. Serlevhayı okudu: «Kadın hastalıkları» onun altında, kopyesinde adeta bir şehir haritasına benzer bir şekilde görünen neşeli bir genç kadın resmile beraber, o kadar zahmetle istihraç edilmiş olan ayni harfler vardı. Sükûnetle mukayese etti. Uzun uzun baktı. Nihayet gözlerini kaldırdı ve onunla göz göze gelen Miss Charters bakışında anlayışa benzer bir şeyler, bir nevi menuniyet, kahkahasını tutmakta müşkülât çeken bir hal sezdi. Bu, tahammülü imkânsız bir bakıştı; fakat Miss Charters'in bütün İngilizliği ve harareti, talihsizlik yüzünde katlanmağa mecbur olduğu kahırlar ölmemişti. Bir tek manalı sözü vardı:

— Garın helâları için sıhhî makamlara şikâyet edeceğim.

Bu, yapabileceği en iyi şeydi. Zihnini ilk defa tutuşturan daha geniş tehdidleri, Pariste sefire şikâyeti, tazminat ve resmî tarziye istemeği yapamazdı. Herhangi bir zamanda ve her hangi bir insana böyle çirkin tecrübenin hakikatini tevdi edemezdi. O kadar ki papaza itirafta bulunurken bile bu mesele mevzu hariç kalacaktı. Kahrolası felek!. Kırk bu kadar sene sonra öyle bir şey gelmiş ve o şekilde cereyan etmişti ki bahsedilmesine edeb ve nezahet mânidi. Gençlik günlerinde büyük bir meftuniyetle sık sık okuduğu birkaç merasim kelimesi içinde bundan sonra da ebediyen sükûnetini muhafaza etmesi icab ediyordt.

Miss Charters bu kararında sebat etti. Bir gün teahhürle kendisini karşılamağa gelmiş olan akrabaları Fransadaki tatilinden pek istifade etmediği knaatine vardılar. Onu durgun bulmuşlar ve kendi kendisini unutmak istediğini keşfetmişlerdi. Bu sebeble Londrada ve sahil şehirlerinde hayatı görmüş olan seyyahların hikâyelerini Miss Charters'in sükûnetle ve ara sıra dudaklarını sıkarak dinlediği küçük eğlenceler tertib ettiler. Bir akraba şöyle işaret etti:

— Fakt ne yapsın? Zavallı Aggie, nin başından hiçbir zaman anlatılmağa değer bir hâdise geçmedi ki...

Yapı işleri ilânı
Nafıa Vekâletinden

1 — Eksiltmeye konulan iş: Jandarma subay okulu arkasındaki gedikli erbaş okulu için yapılacak yüzer erlik iki portatif baraka ile on beş helâ inşaatıdır.

Keşif bedeli 39746.02 liradır.

2 — Eksiltme 6.11.941 Perşembe günü saat 15 de Nafıa Vekâleti yapı ve imar işleri eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 2 iki lira bedel mukabilinde yapı ve imar işleri reisliğinden alınabilir.

4 — Ekstilmeye girebilmek için istekllilerin 2980.95 iki bin dokuz yüz seksen lira doksan beş kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve Nafıa Vekâletinden bu iş için alınmış ehliyet vesikası ibraz etmeleri lâzımdır. İşbu vesikayı almak için istekllilerin eksiltme tarihinden «tatil günleri hariç» üç gün evvel bir istida ile Nafıa Vekâletine müracaat etmeleri ve dilekçelerine en az bir kalmde bu işe benzer 30.000 liralık bir iş yaptıklarına dair işi yaptıran idarelerden alınmış vesika raptetmeleri lâzımdır.

5 — İstekliler teklif mektublarını ihale günü olan 6.11.941 Perşembe günü saat 14 de kadar eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «7664_9133»

Sıvas Belediyesi Elektrik Müdürlüğünden
Elektrik Malzemesi Alınacak

Malzemenin cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli Lira	Kr.
6 Kv. yeraltı kablosu 3 × 10 mm 2	260 M.	1040	00
Vakit ayarlı otomatik deklanşor	1 ad.	300	
Amper metre transformatörü	1 ad.	20	
Konsatnrik klemens	24 ad.	43	
Yüksek tevettür harici kablo başı 6 Kv. 3 × 10 mm2	3 ad.	225	
Yüksek tevettür dahili kablo başı 6 Kv. 3 × 10 mm2	3 ad.	120	
		1753	00

1 — Sivasta Elektrik idaresi anbarında teslim edilmek üzere müteahhidi nam ve hesabına olarak cins, mikdar ve tutarları yukarıda yazılı elektrik malzemesi 15 gün müddetle açık eksiltme suretile satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 1753 «bin yedi yüz elli üç» lira ve muvakkat teminat 131 lira 43 kuruştur.

3 — Eksiltme 4.11.941 tarihine müsadif Salı günü saat 14 de Belediye Encümeninde yapılacaktır.

4 — Taliplerin kanuni vesaiki hâmilen mezkûr gün ve saatte encümene müracaatları ve bizzat gelemiyeceklerin tekliflerini mezkûr gün ve saatten evvel vâsıl olmak üzere teminatlarile birlikte taahhüdlü mektubla Belediye Riyasetine göndermeleri, ilân olunur. «9131»

Memleket Haberleri

Kızılcahamamda imar faaliyeti devam ediyor

Kızılcahamam (Hususi) — Geniş ve zengin çamlıkları ile harikulâde bir manzarası olan Kızılcahamam romatizma ve her türlü ağrı ve sızılara deva kaynağı kaplıcalarile orta Anadolu-da büyük bir şöhret bulmuştur. Suyu temiz, havası da çok saftır. Bütün bu güzelliklerile Ankaranın bir sayfiyesi halindedir ve bu yüzden vilâyetin büyük yardımlarına mazhar olmaktadır.

Son aylarda kasaba içinde imar faaliyeti başlamıştır. Baştanbaşa parke bir yol yapılmaktadır. Ebedi Şefin tak dirlerine mazhar olan ve geccledigi soğuk su manallıne de büyük bir şose tanzim olunmaktadır. Çamlıdere ve Gerede yolları inşa halindedir. Ayrıca belediye dar bütçesine rağmen ihtiyacı duyulan bir belediye binası inşasına devam etmektedir.

Balıydan kazamıza tayin edilen yeni kaymakamımız Nami Ünal'ın gayretile de inşaat ve çalışmalar hızlandırılmıştır. Ankarahların tatil günlerinde kazamıza gelmeleri nefis sulardan ve kaplıcalardan istifade etmeleri için tedbirler alınmaktadır. Misafirler için temiz oteller ve lokantalar da hazırlanmıştır.

Diğer taraftan memnuniyetle haber aldığımıza göre hariçden birçok vatandaşlar Kızılcahamamda ev yaptırmak arzusunu göstermişlerdir. Belediye bu gibilere azami kolaylığı gösterecek, talıiblere boş arsalar ucuzça verilecektir.

Trakya Erkek Talebe Yurdu gene açılıyor

Edirne (Hususi) — Türk Maarif Cemiyetine devredilmiş ve geçen yıl faaliyete geçmiş olan Trakya erkek talebe yurdunun bu sene de açılmasına Türk Maarif Cemiyeti idare heyetince karar verilmiş ve keyfiyet alâkadarlara bildirilmiştir.

Her türlü hazırlıkları tamamlanmış olduğundan yurd yarın açılacaktır.

Balıkesir nahiyelerinde zeytin sineği mücadelesi

Balıkesir (Hususi) — Vilâyetimizin Bandırma kazası Edincik nahiyesinde zeytin sineği mücadelesine başlanmıştır. Birçok mükellef amele çalıştırılarak 250 binden fazla zeytin ağacına ilâç tatbik edilmiştir.

Balıkesir Halkevi reisliği

Balıkesir (Hususi) — Balıkesir Halkevi reisi ve maliye muhakemat müdürü avukat Sadık Deniz matbuat umum müdürlüğü hukuk müşavirliğine ve Halkevi reisliğine de avukat Niyazi Akyürek tayin edilmişlerdir.

İzmirde zeytincilik kursu

İzmirdeki zeytincilik kursunun nihayete erdiğini yazmıştık. Resimde birinci kursu idare eden müessese müdürü, asistanlar ve kursa iştirak edenler görülüyor.

Bartında

Odun ve kömür gene pazarlıkla alınıp satılacak

Bartın (Hususi) — Sonbahar geldiği, kış yaklaştığı halde pazara hemen hiç odun ve kömür gelmemesi veya pek az gelmesi, halkı endişeye şevkeylemekte olduğunu ve alâkadar makamlara bu hususta vaki müracaatler üzerine, ötedenberi odun ve mangal kömürü hazırlayarak pazara getirip satmakla geçinen köylere tebligat yapıldığını yazmıştık.

Buna rağmen, ruhsatname almak üzere müracaat eden köylerin henüz bir ikiyi geçmediği haber alınmıştır. Bu rağbetsizliğin, evvelce odun ve kömüre kilo hesabile ve tartılmak şartile verilen narkın hem düşkün oluşu, hem de tartı usulünün güçlüğü Kaza İdare Heyetince takdir edilerek tartıya göre tatbik edilen narh usulü kaldırılmış ve yeni bir karar ittihaz edilmiştir.

Bu yeni karar şudur:

Vasati 120 kilo gelen 7 dalık bir «sürgü» yaş oduna -ince ve kısa olmak şartile- 80 kuruş; iyi mangal kömürünün kilosuna 3 kuruş, vasati 80 kilo gelen kuru veya yaş dolgun bir «merkeb yükü» oduna 50 kuruş «azami - en yüksek fiat» konulmuştur. Bununla beraber, pazarlıkla bu fiatlardan aşğı odun ve kömür alınıp satılabilecektir.

Odun ve kömür, gene eskisi gibi pazar yerlerinde satılacaktır. Sokaklarda ve mahalle aralarında odun ve kömür alan ve satanlardan birinci defasında 5 lira ceza alınacaktır.

Hububatın tesbiti

Hükûmetçe el konan hububatın tesbiti için köylere memurlar çıkarılıp mahsulün tesbiti kararlaştırılmıştır.

İnegölde bir tütün kaçakçısı yakalandı

İnegöl (Hususi) — Kazamızın Hilmiye köyünden Yunus oğlu Mevlûdun evinde kaçak tütün olduğunu haber alan inhisar idaresi takib memuru Rıza Güral yaptığı araştırmada bir havan, iki bıçak, bir havan ağzı ve 45 kilo kıyılmış kaçak tütün bularak kaçakçıyı adliyeye teslim etmiştir.

Askerlik işleri

Şubeye çağrılanlar

Beyoğlu Ask. Şubesinden:

Aşağıda sınıf, rütbe ve ismi yazılı Yd. subayların derhal şubemize müracaatları. (15798)

Piyade Teğmen Safa (31917).
Piyade Teğmen Bahattin (32855).
Piyade Teğmen Mehmed Celâlettin (13917).
Levazım Teğmen Eşref (32204).
Levazım Teğmen Ali Zühtü (48648).
Hava Teğmen Ali Mahir Oğ. Harun (332_446).

★

Üsküdar askerlik şubesinden:

Şubece avakibi meçhul kalmış olan 328_841 sicil numaralı yedek piyade yüzbaşı Ahmed Zahid oğlu Necibin İstanbulda ise derhal, taşrada ise 24 saat zarfında nerede bulunduğunun şubemize bildirilmesi lüzumu ilân olunur.

Şoförlerin zam talebi reddedildi

Taksi şoförleri belediyeye müracaatla taksi ücretlerine yeni bir zam yapılması talebinde bulunmuşlardı. Belediye vaziyeti incelemiş ve yeni bir zammı icab ettirecek sebeb görmiyerek bu müracaati reddetmiştir.

TİYATROLAR

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu
Tepebaşı dram kısmında
Bu akşam saat 8,30 da
HAMLET

İstiklâl caddesi komedi kısmında
KİBARLIK BUDALASI

Kocaeli Sulh Hukuk Mahkemesinden:

İzmitte Hayriye Güney tarafından Üsküdar Bağlarbaşı köy bürosunda memur Ahmed Hamdi Güney aleyhine açılan nafaka davasından dolayı dava olunanın gösterilen adresten çıkmış ve ikametgâhı meçhul bulunmasına binaen ilânen tebligat yapıldığı halde mahkemeye gelmemiş olmasına mebni usulün 401 inci maddesi mucibince gıyab kararı tebliğine karar verilmiş olduğundan dava olunanın durusmaya devam olunmak üzere 3/11/941 Pazartesi günü saat 10 da mahkemede hazır bulunması lüzumu gıyab kararı makamına kaim olamk üzere ilân olunur.

ZAYİ — Trabzon nüfus müdürlüğünden aldığım nüfus tezkeremi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Mehmed oğlu Osman Sarıresül oğlu 325 Trabzon

Memur Alınacak

T. C. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünde

İstanbul haricindeki şube ve ajanslarımızda çalıştırılmak üzere lüzumu kadara memur ve memur namzedi alınacağında **Adana, Ankara, Diyarbakır, İstanbul, İzmir, Kars, Konya, Mersin, Samsun, Sivas ve Trabzon** şubelerimizde müsabaka imtihanı açılcaktır.

MÜSABAKANIN ANA ŞARTLARI:

1 — Askerliğini yapmış veya halen askerlikle bir ilişiği bulunmamak,
2 — En az lise mezunu veya muadili mekteblerden mezun olmak,
3 — İstihdama mâni hali bulunmamak.
4 — Yaşı yirmi birden az, otuz beşten yukarı olmamak,
5 — İstenecek vesaiki ibraz etmek ve bankanın göstereceği yerde vazife kabulüne ve memurluk taahhüdnamesini imzaya amade olmak.

DİĞER ŞARTLAR:

1 — Ayni tarihte ayrıca yapılacak müsabakaya orta mekteb mezunları da alınacaktır. Ancak İstanbul, Ankara ve İzmirde orta müsabakaya müracaat sırasile yalnız ilk onar kişi iştirak edebilecektir.

2 — Barem kanununa tâbi daire ve müesseselerde iki sene veya daha ziyade hizmeti olanlardan iyi referansa malik olanlar imtihansız kabul edilecektir.

3 — Tayinleri tekarrür edecekdere 3650 sayılı barem kanununun hükümlerine göre 120 liraya kadar ve ilk defa intisab edenlerin tahsil derecelerine göre muayyen haddin tamamı üzerinden aylık verilecektir.

4 — Bir yabancı dili «fransızca, almanca, ingilizce» yi bilhakkın bilenler ve mesleki sahada çalışmış olanlarla mesleki tahsil görenler müsabakada rüchan hakkını haiz addolunurlar.

5 — Memuriyete kabul olunacaklar, dahili mevzuat dairesinde tekâüdlük rejiminden, Sağlık Sandığından, Yardım Birliğinden istifade edecekleridir.

İMTİHAN VE MÜRACAAT TARİHLERİ:

Orta mekteb mezunlarının imtihanı 11 - 12 İkinciteşrin ve daha yukarı tahsili olanların imtihanı 13 _ 14 İkinciteşrinde yapılacaktır.

Müracaatlar imtihandan bir gün evveline kadar kabul olunacaktır.

MÜRACAAT:

İsteklilerin imtihan yerlerindeki Şube Müdürlüklerine ve Ankara'da Bankanın Personel İşleri Müdürlüğüne müracaat etmeleri lâzımdır. (9161)

Devlet Demiryolları İşletme U. M. dan:

Muhammen bedeli (34.000 otuz dörtbin) lira olan 100 ton pirina yağı 10/941 Cuma günü saat (15) de kapalı zarf usulü ile Ankara'da İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (2550 iki bin beş yüz elli) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat (14) de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme Dairesinden, Haydarpaşa'da Teselüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (9149)

ZAYİ

İzmir Askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmadığı ilân olunur.

Beyazıd Çatal Handa Ömer oğlu Abdi

ZAYİ — Fatih nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisi hükümsüzdür.

Fatih Kâtib Muslihittin mahallesi Fethiye kapısı No. 3. Hüseyin Avni Başlıbayraklar

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Amerikaya göre Kar, soğuk Almanlara yardım ediyor

Almanlar Moskovaya yaklaştılar

Ruslar yolları kullanılmıyan tanklarla dolduruyorlar

Moskova 15 (A.A.) — Untied Press. Cepheden gelen telgraflar Alman motörlü piyadesinin ve tank kollarının, pike bombardıman tayyareleri ve paraşütçü müfrezelerinin yardımile Moskovaya yaklaşmış olduğunu kabul etmektedir.

Fakat şu cihet üzerinde de ısrar edilmektedir ki, Ruslar, yolları kullanılmıyan tanklarla doldurmağa ve bazı kesimlerde Alman ileri hareketini yavaşlatmağa ve hattâ durdurmağa muvaffak olmuşlardır.

Kalinin çevresinde ve Briansk bölgesinde muharebe bütün şiddetile devam etmektedir.

Krasnaye Svezda gazetesinin bildiğine göre, Moskovanın batısında Sovyet kuvvetleri Almanları bir köyden iki defa geri atmağa muvaffak olmuşlar ve 96 tank, 22 zırhlı kamyon, 95 otomobil ve iki tayyare tahrib etmişlerdir. Almanlar 15.000 ölü vermişlerdir.

Krasnaya Svezda'ya göre Sovyet tayyareleri altı günde 105 tank, 605 otomobil, 14 batarya, 54 tank karşı koyma topu ve 101 müstahkem mevki tahrib etmişlerdi.

Soğuk ve kar Almanlara bir bakımdan yardım etmektedir.

Almanlar, don tutarak daha emin bir hale gelmiş olan ikinci derecede yollardan da istifade imkânını buluyorlar.

"Artık Rusyanın akıbeti taayyün etmiştir,,

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ayyün etmiştir.» demiştir. Nazır Sovyet Rusyaya karşı kazanılan zaferin Almnyaya ibtidai maddeler bkımından hasmına karşı sarih bir üstünlük temin ettiğini ilâve eylemiştir.

«Hiç bir abluka bizi aç bırakamaz»

Berlin, 15 (A.A.) — Alman propaganda nazırı Gübbels, nasyonal sosyalist partisi mümessilleri önünde söylediği bir nutukta bilhassa demiştir ki:

Artık hiçbir abluka bizi aç bırakamaz. Ham maddeler sahsında düşmanlarımıza olan üstünlüğümüz bugün her zamandan ziyade belirmiştir. Düşman kendi zararına olarak yavaş yavaş anlamıştır ki, Almanyaya ne askerlikte ne de iktısad da taarruz edilmez. Sovyetler Birliğine krşı yapılan harb kazanılmış fakat daha bitmemiştir. Bugün Alman milleti şuna emin bulunuyor ki,doğudan gelen tehlike artık kat'i olarak ortadan kaldırılmıştır.

Muğlada zelzele

Muğla 15 (A.A.) — Dün gece saat 24 de burada iki yer sarsıntısı olmuştur. Hasar yoktur.

İran Şahından Başkumandanlık hakkı kaldırıldı

Bombay 15 (A.A.) — Royter:

Yeni İran şahı ordu ve jandarma başkumandanlığından kaldırılmıştır. Şahın emirnamesi ile bütün siyasi mahpuslar tahliye edilmişler ve yüzde otuzdan yüzde yüze varan bir nisbet dahilinde bütün İran sivil memurlarının maaşlarına zamlar yapılmıştır.

Ruslar Odesayı tahliye mi ediyorlar?

Bilkeş 15 (A.A.) — Stefani:

Bilkreşe gelen haberlere göre, Sovyet kıt'aları Odesanın tahliyesine başlamışlardır. Bu kıt'aların denizden muvasalasa hususundaki henüz bazı kolaylıklara sahib oldukları ve Rumen kuvvetlerinin tazyiki karşısında Karadenizin başka limanlarına doğru gitmeğe muvaffak oldukları söylenmektedir.

Sulh şayiaları tekzib ediliyor

Berne 15 (A.A.) — Ofi:

İsviçre gazeteleri, Almanyanın bir sulh akdi maksadile iskandiller yapmış olduğuna müteallik haberlerin Berlin tarafından tekzib edilmesinden teklar bahsetmeğe başlamışlardır.

Basler Nachrichten gazetesinin Berlin muhabiri yazıyor:

Geçen hafta sonunda Almanyanın Rusyaya mütareke teklif etmiş olduğu Berlinde tekzib edilmişti. Şimdi de Almanyanın bir sulh akdi maksadile iskandiller yapmış olduğuna dair İngiliz membaından verilmiş olan haberler daha kat'i bir ifade ile tekzib olunmaktadır.

Moskova tahliye ediliyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

len durum Rusya için ümid vermiyen bir hal olduğunu gösteriyor.

Moskovanın tahliyesi

Moskovada yalnız çocukların değil, bütün şehrin boşaltılmakta olduğunu türlü türlü kaynaklardan gelen haberler bildirmektedir.

Diğer taraftan bazı haberlere göre ise Almanlar Moskovaya 65.70 kilometre yaklaşmışlardır. Tehlikeyi Ruslar da kabul etmektedirler. «Kızıl Yıldız» gazetesi şehrin tehlikede olduğunu, Alman kıtalarının şehrin dış müdafaa hatlarına kadar yaklaştıklarını yazmaktadır.

«Rusyada Petenler, Darlanlar yok»

Bundan başka Sovyetler Samara taraflarında teşkil edilen 2 Polonya tümenini cepheye sürmüşlerdir. Bu tümenleri kuran askerler Alman - Polonya harbinde Ruslar tarafından alınıp göz hapsine tâbi tutulan askerlerdir. Henüz teşkil edilen bu tümenlerin ileri sürülmesi Rusların sıkışık bir halde olduklarına belli başlı bir sebeb olarak telâkki edilebilir.

(Radyo gazetesi)

Polonya tümenleri

Rusya ile Almanya arasında bir mütareke şayialarını Ruslar yalanlamıktadırlar. Moskova radyosu dün akşam Fransızlara bir hitabesinde bu meseleye temas eden şu cümleyi sarfetmiştir:

— Rusyada Petain'ler, Darlan'lar yoktur! (Radyo gazetesi)

Türk - Alman ticaret anlaşmasının esasları

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

kavelenin esas mekanizmasına girecek olan Mübadelelerimiz evvelâ kıymetleri yekûn itibarile birbirine tekabül eden karşılıklı iki liste dahilinde ve sanayen muayyen kıymetteki Türk mallarının gene ayni kıymette, fakat kısmen gayri muayyen olan Alman mallarile karşılaşması suretile serbest ticaret nammı verdiğim bir usulde cereyan edecektir.

İthal edilecek mallar

Birinci şekli tesbit eden listeler ihraç edilecek memleket için ehemmiyeti birinci derecede olan mallara hasredilmiştir. Buradan Türkiyeye ithal edilecek Alman mallarında devlet dairelerı ve müfesseselerine rüchan hakkı tanınmıştır. Demek ki bu müesseselerin iştira hakkı ön safta bulunmakta ve onlardan kalacak kısımlar bu liste dahilinde piyasaya bırakılmaktadır.

Serbest ticaret

Serbest ticaret dediğim ikinci şekilde ise devlet dairelerinin rüchan hakkı yoktur. Onlarda icap ederse piyasa alıcısı gibi bu şekildeki mübadeleden istifade edebileceklerdir. Böylece anlıyacağınız veçhile bu ikinci şekil piyasaya doğrudan doğruya mübadele imkânını vermektedir.

Tatbik şekilleri

Şimdi biraz evvel söylediğim kıymetler arasındki teadül ve tevazün prensipine gelerek her iki usulde bunun nasıl tatbik edileceğini anlatayım. Birinci şekilde umumi yekûn 55 milyon liradır ve listelerin ihtiva ettiği maddeler şunlardır:

Alman listesi

Harb malzemesi, demir ve çelikler makinalar, nakil ve cer vasıtaları, bakır mamulleri, tıbbi ecza, kâğıd ve sellüloz, pancar tohumu.

Türk listesi

Türk listesi ise aşağıdaki malları ihtiva etmektedir:

Maden cevherleri ve madenler, zeytinyağı, tiftik vesair keçi kılları, pamuk, yağlı taneler küspe, palamut ve sumak, palamut hulâsası, afyon, deri, keten kendir ve döküntüleri, pamuk ve ipek döküntüsü, fasulya, bakla darı, kepek, paçavra süt tozu.

Taksim ve tevzi usulü

Görüyorsunuz ki ithal edeceğimiz Alman mallarını bizim için olan iktısadi kıymetle ihraç edeceğiz. Türk mallarının Almanya için olan iktısadi kıymeti arasında bugünkü icablara uygun bir tedül ve müvazene vardır. Fakat bu kadarla kalmıyor. Umumi yekûnlar birbirine müsavi olduğu gibi mukavelenin tatbiki müddetince hemen hemen her zaman hususi yekûnlarda birbirinin ayni olacak ve bilhassa bu listeye dahil muhtelif Türk emtiası arasında hiç birisini fazla ihraç etmek imkânını bırakmıyacak. Bir taksim ve tevzi usulü takib edilecektir.

İkinci şekil

İkinci şek'e dahil mübadelelerin umumi yekûnu 41 milyon liradır. Türk listesinin ihtiva ettiği mallar şunlardır:

Balık, tütün, kirte, kuru üzüm, incir ve hurda fındık, sair kuru yemişler, kuş yemi, miyankökü ve hülâsası, yumurta, şarab ve kanyak, sünger, barsak, anason, mazı, muhtelif maddeler, halı, sıgala yağı, nebati boyalar, lületaşı, çöven, yaş meyvalar, balmumu, postlar ve mutabık kalınacak sair maddeler.

Buna mukabil alacağımız Alman malları gene iktısdi kıymetlerinde bizimkilere bir teadül gösteren mallar olacaktır. Serbest mübadelede bunun nasıl temin edileceğini merak edersiniz. Söyliyeyim ki bu 41 milyonun yarısı bizim için birinci derecede ehemmiyeti haiz olan Alman mallarından, yani devlet dairelerinin rüchan hakkını haiz olduğu listede mündericğ ve harb malzemesi ile bakır mamulâtı ihraç, diğer Alman mallarından terekkül edecek.

Burada birinci derecede zikre şayan olanlar demir, çelik makine ve hurdavatçılık cinslerine dahil olan mallardır. Geri kalan yüzde 50 Türkiyeye ithali memnu olmıyan Alelûmum Alman mallarından müteşekkil olacaktır.

Bizim için kuru yemişler gibi mallar ihracı bakımından çok ehemmiyetli ve mesela tütün ise bizim için ehemmiyetli olmakla beraber satın alması Almanya için de o derece mühimdir.

İki ihracat mevsiminde

Mübadelerin yalnız ruçhanlı listeye inhisar etmesi ve bu malların ihraç edilememesi ihtimali iyi bir usulle önlenmiştir zannederim. Bu usul de şudur:

Mukavelenin bütün tatbiki esnasında, yani Türkiye bakımından iki ihracat mevsimine tekabül eden bir buçuk senelik bir müddet zarfında her zaman bu serbest ticaret hacmi rüçhanlı listedeki mübadele hacminin yüzde 75 inden aşağıya düşmiyecektir. Demek ki Almanlar kendileri için birinci derecede ehemmiyeti haiz olan Türk mallarını ihraç etmek hakkına ancak bizim için ihraç bakımından ehemmiyetli olan bu malları yüzde 75 derecesinde satın alıp Türkiyeden ihraç etmekle malik olabilecekler dir.

Azami randıman veren bir mübadele tarzı

İhraç keyfiyeti esasen Türkiyeye ithale mütevakkıf olduğuna göre bu umumi seyir ahengi bütün makanizmayı birden işletecek ve her iki taraf için âzami randıman veren bir mübedle tarzı teşkil edecektir. Şunu da ilâve edeyim ki satın alma ve ihraç etme keyfiyeti bu ikinci usulde de bir veya birkaç cinse daha fazla rağbet göstermek ve gene bu Türk listesinin de muhtelif cinsleri üzerine taksim ve tevzi esası mahfuz bulunmak anlaşmanın hükümleri iktızasındandır. Ve bu da ihracat bakımından olan endişemizi izale edecek anasırı takviye etmektedir.

Hububat ihraç edilmiyecek

Türk ihraç mallarını biraz evvel size saydım. Hububat yoktur ve Türkiye hububat ihraç edebilecek vaziyette değildir.

İthal ve ihraç imkânları

Ne 96 milyon liralık Alman malı, ne de o kıymetteki Türk malı bir ihraç senesi zarfında mübadele edilemez. Size söylediğim esas prensibe göre mübadeleler fili olacaktır ve binaenaleyh ithal ve ihraç imkânları mütekabilen gözönünde tutulmuştur. Bizim piyasamız iki mevsimi gözönünde tutmağa mecburdur ve bu suretle de ihraç piyasasının sıkışmasına ve bir takım gayri tabii neticeler tevlid etmesine mahal yoktur. Buna esasen de imkân bırakılmamıştır.

1940 anlaşması

25 Temmuz 1940 mukavelesi daha ziyade devlet siparişlerinin tasfiyesine müteallik hususi bir anlaşmadır. Almanya tarafından infazı taahhüd edilen devlet siparişleri ve piyasaya verilen plâfonlardan önümüzdeki 15 Sonteşrin tarihine kadar sipariş verilecek olan mallar 1940 mukavelesi hükümleri dairesinde infaz edilecektir. O tarihten sonra plâfonlardan yeni sipariş verilmiyecektir. Şunu da ilâve edeyim ki yapılmış olan takas anlaşmalarının ahkâmına halel gelmemektedir. Onlar da kendi çerçeveleri dahilinde tatbik ve tasfiye edilebileceklerdit.

Tediye anlaşması

Yeni tediye anlaşması itibarile 1938 anlaşmasının hükümlerini ihtiva etmektedir. Yeni hususiyeti ancak tediye müvazenesinin genişletilmiş olmasında mündemiçtir. İki memlekette döviz mürakabe hükümleri baki kalmak ve her hangi bir surette sermaye naklini tazammun etmemek şartlarile bir taraftan diğer tarafa her türlü tediyat kliring yolile yapılabilecektir.

Bulgar Kralı doktor Klodiusu kabul etti

Sofya 15 (A.A.) — Stefani:

Kral Boris Alman hariciye nezaretinin iktısadi kısmı şefi doktor Klodiusu kabul etmiştir.

Doktor Klodius bugün Sofyadan Berline hareket edecektir.

Amerika ticaret gemileri silâhlanmak üzere

Vaşington, 15 (A.A.) — Meb'uslar Meclisi alâkadar encümeni, ticaret gemilerinin silâhlanmasını yasak eden kanunun ilgsı hkkındaki kanun lâyihasını müstaceliyetle müzakereye karar vermiştir. M. Knox, bahriyenin kanun lâyihası kabul edilir edilmez ticaret gemilerine toplar yerleştirmeğe ve topçu efradı koymağa hazır olduğunu ve gemiler, silâhlanmak üzere limanlara ne kadar çabuk gelirlerse bu işin o kadar süratle yapılacağını söylemiştir.

Libyada harekât

Roma 15 (A.A.) — İtalyan orduları umumi karargâhının 500 numaralı tebliği:

Dün, düşman, Tobruk cephesindeki mevzilerimizin bir kısmına karşı yeni taarruzlarda bulunmuş ise de bu taarruzların kâffesi tardedilmiştir. Bir miktar esir alınmış ve makineli vasıtalar tahrib edilmiştir.

Bingazi şehri, infilâk ve yangın bombalarile iki defa bombardıman edilmiş ve bu bombardımanlar, bilhassa Arab mahallesinde hasarata sebebiyet vermiştir. Yirmi üç kişi ölmüştür. Bir miktar da yaralı vardır. Bunların ekserisi Libyalılardandır.

Alman tebliği

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Briansk'ın cenubundaki bölgelerin; mağlûb edilmiş ve orada çember altına alınmış düşman ordularının bakiyelerinden temizlenmesi devam etmektedir.

Bu muazzam çevirme muharebesine iştirak etmiş olan Alman kıt'alarının küllî kuvveti başka harekâta devam için şimdiden serbest kalmış bulunuyor.

Alman kuvvetleri şimdiye kadar 560 bin esir almılardır. 888 tank, 4133 top ya tahrib ya iğtinam olunmuştur.

Berlin, 15 (A.A.) — Alman tebliği: Briansk etrafındaki cephelerde düşmanın takibi fasılasızca devam etmiştir. Esir adedi 500 bini aşmıştır ve mütemadiyen artmaktadır. Savaş tayyarelerimiz Moskovâda harb sanayiini bomblamışlardır.

3 bin kamyon tahrib edildi

Berlin 15 (A.A.) — D. N. B.:

13 İlkteşrin günü şark cephesinin merkez kesiminde ehemmiyetli hava teşekkülleri Alman kuvvetlerile işbirliği yapmışlardır. Dört tren, sekiz lokomotif tahrib edilmiş veya yakılmıştır. Diğer on sekiz tren de hasara uğratılmıştır.

3000 den fazla kamyon tahrib olunmuş, birçokları da ise yaramaz hale getirilmiştir. Bir Sovyet mühimmat deposu yakılmış ve havaya uçmuştur.

Almanlar Karadeniz sahilinde bir deniz fenerini zaptettiler

Berlin 15 (A.A.) — D. N. B. nin salâhiyetli bir kaynaktan öğrendiğine göre, Alman deniz muharebe kuvvetlerine mensub kıt'alar, Sovyetler tarafından fevkalâde tahkim edilmiş olan Karadeniz sahilinin zorlukla varılabilen deltalarından birinin münferid bir noktasında kâin bir deniz fenerini cür'etkârane bir hareketle zaptetmişlerdir.

İki Sovyet gemisi batırıldı

Berlin, 15 (A.A.) — Askeri kaynaklardan haber verildiğine göre Pazartesi günü Alman savaş tayyareleri Ldoga gölü üzerinde biri 500 diğeri bin tonluk iki Sovyet nakliye gemisi batırmışlardır.

İtalyada tren kazaları sıklaştı

Bugün gelen haberlere göre İtalyada sık sık tren kazaları olmaktadır. Son 24 saat içinde bu çeşid üç kaza olmuş bulunmaktadır.

(Radyo gazetesi)

Arkangelek'e İngiliz askeri çıkarılmadı

Stokholm 15 (A.A.) — Stefani:

Salâhiyetli İngiliz mahfelleri Arkangelsk'e bir İngiliz sefer heyetinin çıkarıldığı hakkındaki haberleri tekzib eylemektedir.

Rusyaya teslim edilen makine ve cihazların montajı isinde çalışmak üzere oraya yalnız birkaç makinist gönderilmiştir.

Bir sinagonun mahzenleri emtia deposu haline getirilmiş

Budapeşte 15 (A.A.) — İhtikârdan maznun birkaç Yahudiyi aramakta olan Kolozvar polisi araştırmaları sırasında mahalli sinagonunda garib bir keşif yapmıştır.

Sinagonun mahzenleri emtia deposu haline getirilmiştir. Filhakika burada 3000 kilo biber, 2000 kilo kahve, satışları vesikaya tâbi tutulmuş ehemmiyetli miktarda ıaşe maddeleri bulunmuştur. Hahambaşı ve diğer Yahudiler, kanuna aykırı hareketlerinden dolayı tevkif edilmişlerdir.

Hitler Efganistan Kralına samimî bir telgraf gönderdi

Berlin 15 (A.A.) — D. N. B.:

Führer, yıldönümü münasebetile Efganistan kralına samimi temenniyatını bildiren bir telgraf göndermiştir.

Moskova cephesinde Rus hattı yarıldı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Rus ordusunun naşiri efkârı olan «Kızıl Yıldız» gazetesi «Moskova karanlık günler yaşamaktadır» demekte ve şehrin müdafaası için vatandaşlarını ikaz etmektedir.

Moskovanın 160 kilometre kadar şimali garbisinde bulunan Kalinin yakınlarında vukubulan ani Alman ilerleyişi ciddi bir mahiyet almış ve Moskovayı daha ciddi bir surette tehdid etmeğe başlamıştır.

Almanların Viasma mıntakasından ilerlemeleri kendilerine daha iyi netiçeler verebilir.

Londra askeri makamatı çetin muharebelere rağmen Rus kıtaatının gevşemediğini, bozgun alâmetlerine tesadüf edilmediğini bildirmektedir.

Almanların cephenin bir noktasında tanklarla yapmış oldukları yarma hareketi ıslah edilebilir vaziyette görülmektedir.

Ruslar ateş hatlarına takviye kıtaatı göndermektedirler.

Cenubdan gelen haberler gayet azdır. Leningradda Ruslar muvaffakiyetli taarruzlarda bulunmaktadırlar.

Bulgar Başvekili Peştede

Budapeşte 15 (A.A.) — Bulgaristan başvekili ve maarif nazırı Filof ile zevcesi bu sabah Budapeşteye gelmişler ve istasyonda Macaristan başvekili ve hariciye nazırı Bardossi ile hükûmet erkânı ve birçok resmi zevat tarafından karşılanmışlardır.

ZAFER ORDUSU GELİYOR...

Tepebaşı SES Sinemasının LÜKS SALONU BU AKŞAM Açılıyor

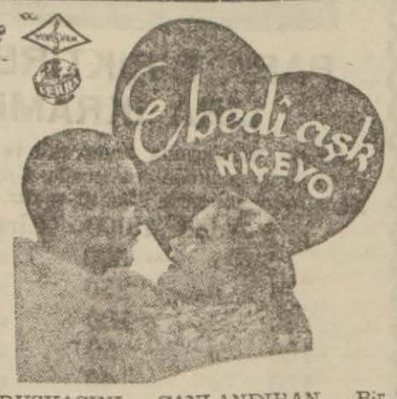

BU AKŞAM SES Sinemasında GALA müsameresi

ve MUHTEŞEM... ÇARLIK RUSYASINI CANLANDIRAN Bir film gösterecektir.
ÜNİFORMALAR... KADINLAR... ZENGİNLİK MÜZİK... ve BALALAYKALAR
ve EMSALSİZ BİR ÇİFT ÂŞIK: WİLLY FRİTSCH - MARTE HARELL

EBEDÎ AŞK (NIÇEVO)

BİR AŞK MENKIBESİ. Bu akşam için yerlerinizi gündüzden ayırtabilirsiniz. Telefon: 49369
Hamiş — İSTANBUL ve ŞİŞLİ için Otobüs servisi temin edilmiştir.

Sabahtan Sabaha:

Davetsiz misafir

Fıkra muharriri arkadaşlarımızdan biri ziyaretine gittiği bir ahbabından şikâyet ediyor. Bu ahbabı kendisini bir müddet salonda bekletmiş, sonra gelip:

— Affedersiniz, demiş, biraz daha müsaadenizi rica edeceğim. Yemeğ mi yiyip geleyim. Bol bol konuşuruz.

Ve bizim arkadaş salonda aç karnına bekliyedursun, ev sahibi karnını doyurmuş, yarım saat sonra gelmiş. Arkadaşımız diyor ki:

— Gerçi eski âdetlerimiz çirkindi. Davetsiz misafirliğe gelip günlerce kalanlar münasebetsizlik ediyorlardı. Fakat bu da çok alafrangalık!

Anlaşılan ev sahibi yemeğini yerken kendisinin açacına salonda beklemesi fenasına gitmiş.

Fakat haksızdır. Kendisi Avrupada gezmiş, dolaşmış bir Türk münevveri olduğu için ona garb muaşeretini öğretmek manasız olur. Yalnız kendisi de bilir ki yemek ve yatmak meselesi ancak davete bağlıdır. Teklifli, teklifsiz dostlar arasında değil, hattâ hısım, akraba arasında böyledir. Misafir yemek vakti de gelse ev sahibinin yemeğini bitirmesini beklemeye mecburdur. Kırk yılık dost olsa gene böyledir. Bir vak'a anlatayım.

Meşhur profesörlerimizden biri son Avrupa seyahatinde İsviçrede vaktile beraber okuduğu, ayni hastanede beraber asistanlık ettikleri bir İsviçreli doktor arkadaşını ziyaret eder. Vakit yemek zamanıdır. Yıllardır birbirlerini görmiyen iki mekteb ve meslek arkadaşı sarılır, öpüşür, konuşurlar. Bir dakika geçmez. İsviçreli doktor gömleğini çıkarır. Ceketini giyer ve kendisine misafir gelen arkadaşına elini uzatır:

— Seninle bugün fazla konuşamıyacağım dostum. Yemek zamanıdır. Karım bekler. Yarın akşam seni yemeğe beklerim!

Ve selâmı basıp otomobiline atlar.

Bu böyledir. Çünkü zengin, fakir herkesin sofrası ve listesi sabahtan hazırlanır. Amma davet edilince de adamı her çeşid yemeğinden şarabına, şampanyasına kadar ikaz ederler. LÂübalilik yoktur yani!

Burhan Cahid

GRİPİN

BAŞ - DİŞ - GRİP - NEZLE - KIRIKLIK - SOĞUK ALGINLIGI - ROMATIZMA - NEVRALJİ

Ve Bütün Ağrıları Derhal Keser, İsim ve Markaya Dikkat. *GRİPİN* Yerine Başka Bir Marka Verirlerse Şiddetle Reddediniz.

Askerî vaziyet

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

masi lâzımgelen iş arasında bir müvazene ve ahenk husule getirilmesine dair olan kaidedir. Yani, komutanlar her vaziyette ilk olarak vazifelerini düşünecekler, ondan sonra içinde bulundukları hal ve şartları inceliyerek yapılacak işi meydana çıkaracaklar ve bu suretle de kendi istediklerini değil, vaziyetin emrettiği işi tatbik edeceklerdir. İşte Sovyet müdafaa komitesi gibi Sovyet mareşalleri de bunu yapamamakta ve Kızılordu da bu yüzden daima zarar görmektedir.

Kızılordunun bugünkü vziyeti gene böyledir. Bu ordunun, Viasma - Briansk sahasında Alman muhasara kıskacına kaptırdığı muazzam miktarda malzeme ile mücehhez 60: 70 tümenini yani takriben bir milyon kişilik büyük bir kuvvetini, hem de bu kuvvetin 2 Birinciteşrinden itibaren cesurane ve fedakârane mukavemet ve müdafaasına rağmen kurtarabilmek çarelerini bulamamışken muhtelif ajansların haber verdikleri gibi Moskovanın 90: 100 kilometre garbında yeni bir müdafaa teşebbüsünde bulunması kendisini yeniden tehlikeli bir akıbet ile karşılaştırabilecek derecede ve hesabla hiç alâkası olmıyan cür'etkârane bir harekettir.

Yapacağımız şu küçük hesab Kızılorduyu bekliyen tehlikenin ne kadar büyük olduğunu daha açık olarak gösterecek mahiyettedir: Kızılordunun bu harbdeki kuvveti 350 tümene badiğ olmuştu. Bunu biraz faziasile 7 milyon kişilik bir kuvvet olarak kabul edebiliriz. Almanlar, dünkü hususi tebliğlerinde şimdiye kadar 3 milyon Sovyet askerinin esir edildiğini ilâve ten söylüyorlar. Bu bir iki gün içinde Briansk bölgesinden de en aşağı 300 bin Sovyet askerinin daha esir edilerek bu miktara eklenecği de. Sovyetlerin bunları kurtarmak için hiçbir teşebbüsleri işitilmediğine göre tabii gibidir. Leningrad ile Odesada mahsur, Kırımda tecrid edilmiş bir halde bulunan ve en aşağı bir milyon kişi olarak hesab edilmesi lâzımgelen Sovyet kuvvetlerinin de, karşılarında müttefik ordulardan mühimce kuvvetleri bağlamış olmalarına rağmen Sovyet harekât ordusu hesabın zayi edilmiş birer kuvvet olarak telâkki edilmeleri zaruridir. Bütün bunları 7 milyondan çıkarır isek geriye 2,800,000 kişilik bir Sovyet kuvveti kalır. Üç buçuk aydanberi gece gündüz çok kanlı bir tarzda cereyn eden muharebelerde Kızılordunun en az, esir miktarının yarısı kadar maktul ve mecruh verdiğini ve en geniş bir hesaba göre de ikmal erlerile bu miktarın ancak yarısının telâfi edebilmiş olduğunu kabul etmek hatalı bir iş olmaz. O halde, Kızılordunun bugün seyyar bir tarzda muharebe eden kuvvetinin 2 milyon kişiye tenezzül etmiş olduğu tezahür eder. Biz, hesablarımızı biraz geniş tuttuğumuz için bu miktar belki daha da azdır.

Kızılordunun tayyare, tank ve top zayiatına gelince, bunlar hiçbir hesaba sığmıyacak kdar müthiş ve mahuftur.

Gerçi, müttefik orduların da zyiatı vardır. Fakat, onların malzeme zayiatı hiç denebilecek bir derecede olduğu gibi taarruz edip de muvaffak olan tarafın mağlûbiyete uğrayan müdafaa tarafına nazaran daima daha az zayiat verdiği de ötedenberi malûm bir keyfiyettir. Binaenaleyh müttefik ordular, bugün adeden Sovyet ordusundan en aşağı 2: 2,5 defa daha kuvvetlidirler. Malzeme itibarile ne kadar kuvvetli olduklarını ise artık okuyucularımızın takdirlerine bırakıyoruz.

Sovyetlerin, Kızılordunun insan ve malzeme hususundaki bu büyük boşluğunu ne Mançuko hududlarından, ne harici Moğolistan ile İran dahilinden alıp getirdikleri, ne de müstacelen yeniden teşkil ettikleri ihtiyat kuvvetlerile doldurabilleceklerini pek o kadar zannedemiyoruz. Ordu ile acelenin birbirile hiç münasebeti olmıyan iki mefhum olduğunu daima görmek teyiz.

Ancak bütün bu aleyhteki şartlara rağmen Kızılordu, Volnof boyunda, Moskova garbında, Tula, Korsik, Harkof bölgelerinde ve Doneç kıyılarile Don sahalarında metanetle muharebeye devam etmektedir. Fakat, tekrar ederiz ki sevkulceyş durumu çok tehlikelidir ve bu tehlike, dün Viasma da, faraza yarın da Briansk'ta serbest kalacak Alman kuvvetlerinin Moskovayı etrafındaki ve içindeki kuvvetlerle beraber kuşatmağı istihdaf eden Moskova meydan muharebesi mıntakasına gelmelerile daha da büyüyecektir.

Böyle tehlikeli durumlarda sevkulceyş, düşmandan uzun mesafeli bir çekilmeyi emreder. Fakat, Sovyetler bunu yaparlarsa, terkedecekleri saha Sovyet Rusyanın en kesif nüfuslu ve en zengin bir sahası olacaktı. Yarden mi, yoksa serden mi vazgeçmeli? Sovyet Rusyanın siyasi, askeri ve iktısadi bakımdan büyük bir çıkmaza girdiğine şüphe yoktur.

K. D.

Bayramda Yalnız

KIZILAY GAZETESİ ÇIKACAKTIR.

İlânlarınızı vermekle hem kendinize ve hem de KIZILAY'a yardım etmiş olacaksınız.

İlân Sayfasında Santimi 50 Kuruştur.

MÜRACAAT YERİ:

İstanbulda, Postahane karşısında Kızılay satış bürosu. Tel: 22653. İstanbul, Postahane arkasında İlâncılık Şirketi Telefon. 20094-95

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden

Mütercim alınacaktır

İngilizçeye lâyikile vakıf ve türkçesi kuvvetli bir mütercim alınacaktır. İngilizçeden maada Almanca veya Fransızça lisanlarına da vukufu olanlar tercih olunacaktır. Kadro ücreti 210 liradır.

Taliplerin imtihanda gösterecekleri liyakat derecesine göre bu ücret birden veya tedricen verilecektir. İmtihana gireceklerin en az lise mezunu olması ve askerlikle hiç bir alâkası bulunmaması şarttır. Yüksek tahsilli olanlar tercih edilir. İstiyenlerin müsbit evrakı ve iyi hizmet vesikaları ile birlikte 31/Birinciteşrin/941 akşamına kadar müdürlüğümüze müracaatları. «9099»

Öğretmen aranıyor

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden

Umum müdürlüğümüzce Kırıkkale ve Küçük Yozgatta açılmış olan hususi orta okullardan Kırıkkale için bir matematik, bir tarih-coğrafya-yurd bilgisi, bir Almanca ve İngilizce, bir fizik-kimya, bir resim-el-iş ve küçük Yozgad için de bir türkçe, bir matematik, bir tarih-coğrafya, yurd bilgisi, bir Almanca öğretmenine ihtiyaç vardır.

3656 sayılı kanuna tevfikan ücret verilecektir. Kanuni öğretmenlik şartlarını haiz olanlardan bu öğretmenliklere talip olanların acele umum müdürlüğümüze müracaatları. (9100)

Doktor İ. Zati Ögel

Belediye karşısındaki rauayenehanesinde öğleden sonra hastalarını kabul eder.

Kahve mi, kumarhane mi?

Mahmudpaşada, Kürkçü hanında 1 numaralı, Süleymana aid kahvede kumar oynandığını tesbit eden zabıta dün buraya ani bir baskın yapmıştır.

Bu baskın neticesinde kahve müşterilerinden Agop ve Karabet adlarında iki kişinin kumar oynadıkları görülmüştür.

Kahveci Süleymanla kumarbazlar, dün adliyeye teslim edilmişlerdir.

Şekerci H. Mustafa ve Mahdumu

ÇİKOLAT CEMİL

İtina ile hazırladığı nefis bayramlık şekerlerinizin mübayaası için teşrifinizi bekliyor.

İstanbul - Bahçekapı

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden

Tabip ve eczacı, sıhhiye memuru ve ebe alınacaktır.

Muhtelif yerlerdeki fabrikalarımızda istihdam edilmek üzere tabib ve eczacı, sıhhiye memuru ve ebe alınacaktır. Kendilerine 3656 sayılı nanun hükümlerine göre ücret verilecektir.

İsteklilerin ellerindeki vesika ve hal tercümelerini istidalarına bağlıyarak umum müdürlüğe müracaatları. «9098»

Askerî fabrikalar umum müdürlüğünden

Memur alınacaktır.

Muhtelif yerlerdeki fabrikalarımızda istihdam edilmek üzere aşağıdaki şartlar dahilinde müsabaka ile memur alınacaktır.

1 — Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı evsafı haiz bulunmak.

2 — Mecburi askerlik vazifesini ifaetmiş bulunmak ve yaşı 35 den yukarı olmamak.

3 — Laakal orta mekteb mezunu olmak.

4 — İmtihanda muvaffak olanlara 3656 sayılı barem kanunu mucibince ücret verileceği gibi hususi kanunla verilmiş sıhhat sigortası ve tekaüdiye hakkı da vardır.

5 — Hizmete alınacaklardan: Umum müdürlüğün göstereceği her yerde en az üç sene hizmet edeceğine dair noterlikten musaddak teahhüd senedi alınacak ve ahvali sıhhiyeleri çalışmalarına mâni olup olmadığı tam teşekküllü askeri hastanelerden birinde yapılacak muayene ile tevsik edilecektir.

İmtihan 3/2 inci teşrin/941 Pazartesi günü saat 14 de Ankarada umum müdürlükte İstanbulda Bakırköy barut fabrika fabrikasında yapılacaktır. Talip olanların aşağıda yazılı vesikaları ile tercümelhal varakalarını istidalarına bağlıyarak bu iki mahalden hangisinde imtihan olmak istiyorsa 31/Birinciteşrin/941 günü akşam saat beşe kadar buralara müracaatları, vesaikini tam ibraz etmiyenlerin imtihana kabul edilmiyecekleri ilân olunur.

A — Hüviyet cüzdanı veya musaddak sureti

B — İki aded vesika fotoğrafı

C — İyi durum mazbatası

D — Okul şehadetnamesi veya musaddak sureti

E — Askerlik terhis vesikası veya musaddak sureti

F — Evvelce çalıştıkları yerlerden aldıkları bonservislerin asıl veya musaddak suretleri. «9101»

Merkez Hal Müdürlüğünden

Hâlde 121 No.lu kavun ve karpuz sergisinin müstecirı Mehmed Reşad Özbek terki ticaret ettiğinden mumaileyhde alacağı olan müstahsillerin bir ay zarfında müracaatları. «9163»

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

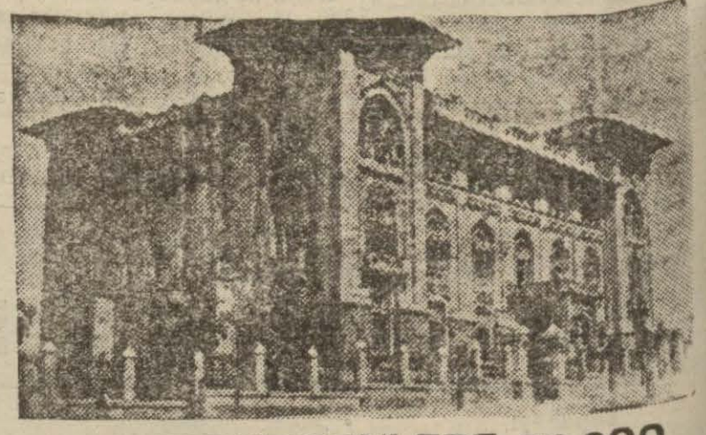

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Aded	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylûl, 11 Birinci kânun tarihlerinde çekilecektir.

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası 11 Birinciteşrin 1941 vaziyeti

AKTİF

		Lira
Kasa:		
Altın: Safi kilogram 73.604,628	Lira 102.124.217,77	
Banknot	» 9.534.644,—	
Ufaklık	» 494.023,62	112.152.885,39
Dahildeki muhabirler:		
Türk lirası	» 460.561,66	460.561,66
Hariçteki muhabirler:		
Altın: Safi kilogram 9.415,708	Lira 13.243.946,15	
Altına tahvili kabil serbest dövizler	» —,—	
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri	» 49.467.452,08	62.711.398,23
Hazine tahvilleri:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	Lira 158.748 563,—	
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vâki tediyat	» 21.764.266,—	136.984.297,—
Senedat Cüzdanı:		
Ticari Senetler	Lira 275.927.947,39	275.927.947,39
Esham ve tahvilât cüzdanı:		
A (Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve	Lira 45.322.681,93	
B (Serbest Esham ve Tahvilât:	» 8.311.443,46	53.634.125,39
Avanslar:		
Altın ve döviz üzerine avans	Lira 4.999,33	
Tahvilât üzerine avans	» 5.772.641,78	
Hazineye kısa vâdeli avans	» —,—	
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	» 167.500.000,—	173.277.641,11
Hissedarlar:		4.500.000,—
Muhtelif:		11.562.056,12
Yekûn		831.210.912,29

PASİF

		Lira
Sermaye		15.000.000,—
İhtiyat akçesi:		
Adî ve fevkalâde	Lira 7.822.019,15	
Hususî	» 6.000.000,—	13.822.019,15
Tedavüldeki banknotlar:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	Lira 158.748.563,—	
	» 21.764.266,—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	Lira 136.984.297,—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	» 17.000.000,—	
Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vazedilen	» 250.000.000,—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabili 3902 No. lu kanun mucibince ilâveten tedavüle vazedilen	» 99.000.000,—	502.984.297,—
MEVDUAT:		
Türk Lirası	Lira 71.045.606,77	
Altın: Safi kilogram 877,150	» 1.233.782,03	72.279.388,80
3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabili tevdi olunan altınlar:		
Safi kilogram 55.541,930	» 78.124.167,90	78.124.167,90
Döviz Taahhüdatı:		
Altına tahvili kabil dövizler	Lira —,—	
Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri	» 27.235.320,54	27.235.320,54
Muhtelif		121.765.718,90
Yekûn		831.210.912,29

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 altın üzerine avans % 3

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: Hüseyin Ragıp Emeç

SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL